

आगलागी आकस्मिक योजना, २०८१ बर्दिया

Fire Contingency Plan, 2024

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया
जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, बर्दिया

प.सं.: ०८०/८१

च.नं.: स्था.प्र./

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

गुलरिया, बर्दिया

Google Plus Code: 683V+HM Gulariya

०८४-४२०१३३ प्र.जि.अ.

०८४-४२००९५ स.प्र.जि.अ./प्र.अ.

०८४-४२०१३२ प्र.अ.

०८४-४२०२७६ प्रशासन

०८४-४२०२४५ फ्याक्स

०८४-४२०९९९ DEOC

website: daobardiya.moha.gov.np

email: daobardiya@moha.gov.np

daobardiya@gmail.com

प्राक्कथन

जिल्लाले वर्षेनी रुपमा बाढी, डुवान एवम् आगलागीको सामना गर्दै क्षति बेहोरी रहेको अवस्था छ । बर्दिया जिल्लाको विगतको तथ्याङ्क अनुसार आगलागी दोस्रो जोखिमको क्षेत्र हो । आगलागीबाट हुने विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न प्रतिकार्यमा सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले प्रस्तुत आगलागी आकस्मिक योजना, २०८१ तयार पारिएको छ । विगतमा भएको क्षति, पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यबाट सिकिएका कुराहरूलाई समावेश गरी वि.सं. २०७९ साल देखि आगलागी आकस्मिक योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आईरहेको छ ।

आगलागीका कारण बर्दिया जिल्लामा धेरै धनजनको क्षति हुने गरेको छ । विपद्बाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०६८ को १३ औं अघावधिक संस्करण, २०८० प्रकाशित गरी सोही योजना अन्तर्गत रही यो आगलागी आकस्मिक योजना, २०८१ तयार गरिएको छ । आगलागीजन्य विपद्का कारण हुनसक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि योजनाको कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश एवम् स्थानीय तहहरू, विपयगत क्षेत्र, विकास साझेदार सरोकारवाला संघ संस्थाहरूले महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएका छन् । यति हुँदा हुँदै पनि विगतको सिकाई तथा चुनौतीहरूबाट पाठ सिक्दै जिल्ला तहबाट समन्वयात्मक भूमिकालाई थप प्रभावकारी र स्थानीय तहहरूलाई अझ बढी जिम्मेवार बनाउन सबै तह बीच समन्वय हुन आवश्यक छ ।

योजना निर्माण लेखनमा सक्रिय भई तयार गर्न भूमिका निर्वाह गर्ने सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री रोशन कुमार कठायत, प्रशासकीय अधिकृतद्वय लोक प्रसाद ढकाल र विमल गुरुङ्ग, कम्प्युटर अपरेटर श्री गंगाराम अधिकारी र DEOC मा रही विवरण संकलन गर्ने नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाललाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

योजना अघावधिक गर्ने क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूको सक्रियता र विगत देखि सहयोग पुर्याउँदै आएका सबै संघसंस्थाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, यस योजनाले विपद्का समयमा गरिने प्रतिकार्यलाई सहज र योजनाबद्ध गर्न थप मद्दत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।

चैत्र, २०८०

वेद प्रसाद खरेल

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

एवम् अध्यक्ष

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया

सावधानी अपनाउने हो भने आगलागी-डढेलोबाट हुने धन-जनको क्षति कम गर्न सकिन्छ ।

दस्तावेज:	आगलागी आकस्मिक योजना, २०८१ बर्दिया Fire Contingency Plan, 2024
प्रकाशक:	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दिया
सर्वाधिकार:	©प्रकाशकमा
सल्लाहकार:	श्री वेद प्रसाद खरेल, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, बर्दिया
सम्पादक:	श्री रोशन कुमार कठायत, सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय श्री लोक प्रसाद ढकाल, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय श्री विमल गुरुङ्ग, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय
कम्प्यूटर:	श्री गंगाराम अधिकारी, कम्प्यूटर अपरेटर, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया
जोखिम नक्शा:	गुलरिया, मधुवन, राजापुर, ठाकुरबावा, बाँसगढी र बारबर्दिया नगरपालिका तथा बढैयाताल र गेरुवा गाउँपालिका
तथ्यांक उपलब्ध:	सरोकारवाला कार्यालय/निकाय

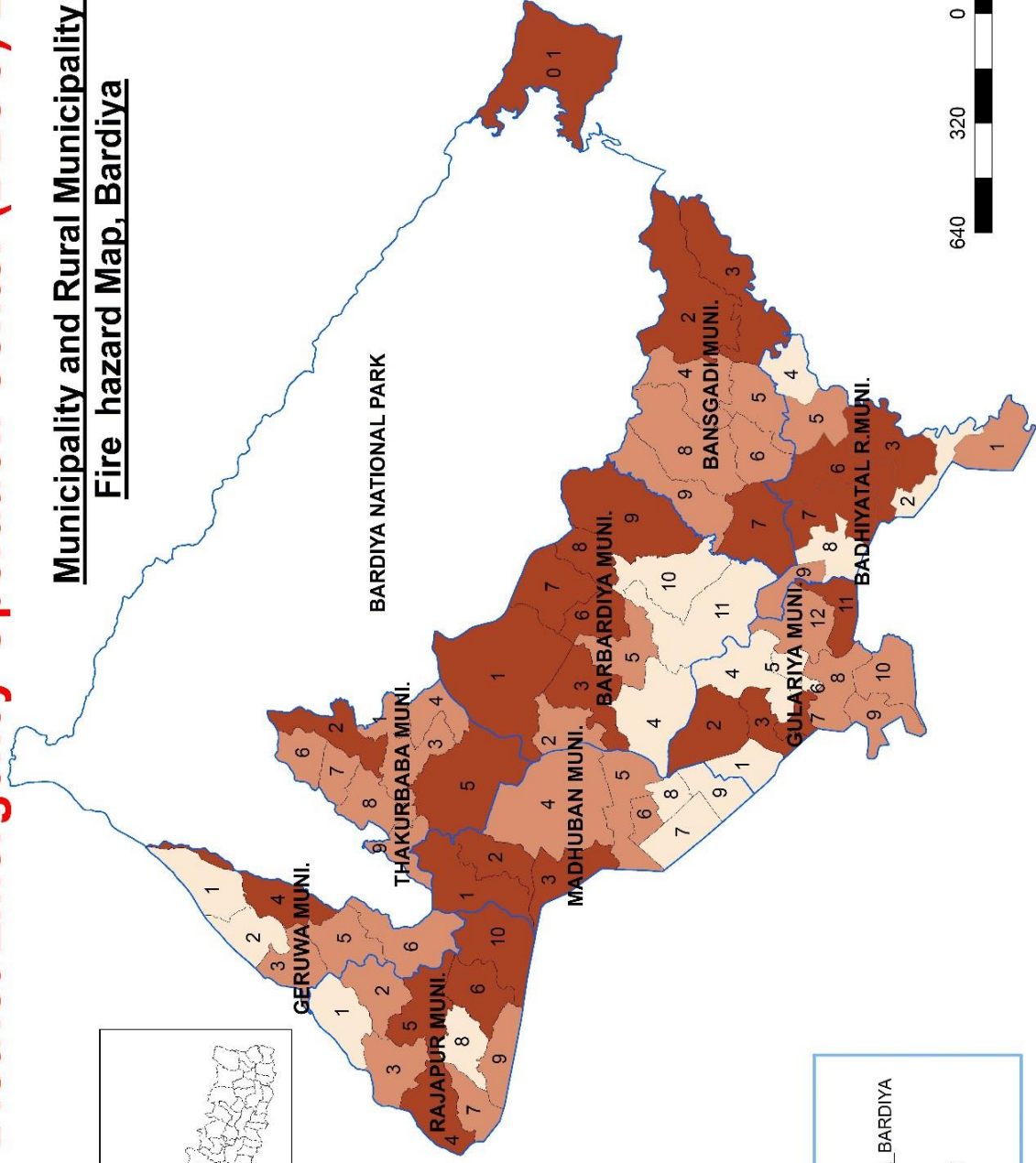
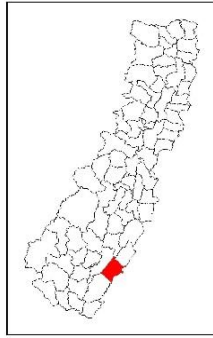

District Emergency Operation Center (DEOC) Bardiya

Municipality and Rural Municipality Fire hazard Map, Bardiya

Coordinate System: GCS Everest 1830
Datum: Everest 1830
Units: Degree

LEGEND

- GAPA-NAPA_BARDIYA
- 3 HIGH
- 2 MODERATE
- 1 LOW

640 320 0 640 Kilometers

विषय सूचि

१ पृष्ठभूमी.....	१
२. उद्देश्य:.....	३
३ जिल्लामा आगलागीका घटनाहरू.....	६
४. पहुँच.....	७
५. विपद् परिदृश्य तथा योजनाको अवधारणा:.....	८
६. समन्वय तथा जिम्मेवारी.....	९
७. पूर्वतयारी प्राथमिकता:.....	१०
८ जिल्लामा उपलब्ध बारुण यन्त्रहरूको विवरण :.....	१०
९. बर्दिया जिल्लामा परिचालन हुनसक्ने जनशक्ति विवरण :.....	११
१०. जिल्लामा उपलब्ध हुन सक्ने उद्धार तथा राहत सामग्रीहरू :.....	१२
११. विषयगत क्षेत्रहरूको विवरण :.....	३३
१२. सरोकारवाला निकायको जिम्मेवारी.....	३४
१३. प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरूको विवरण :.....	३६
१४. आगलागीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने पूर्व तयारीहरू :.....	४३
१५. आगलागीको जोखिम कम गर्न समुदायले गर्नुपर्ने पहलहरू:.....	४६
१६. स्थानान्तरण योजना.....	५०
१७. आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम घटना अभ्यास.....	५१
१८. दमकलमा भर्नका लागि पानीका श्रोतहरूको विवरण:.....	५५
अनुसूची-१ पानीको श्रोत रहेको स्थानीय तह एवम् वडा नं. सहित.....	५७
अनुसूची-२ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको सम्पर्क विवरण:.....	६०
अनुसूची-३ सुरक्षा यूनिटहरूको विवरण:.....	६१
अनुसूची-४ स्वास्थ्य कार्यालय तथा केन्द्रहरूको विवरण:.....	६६
अनुसूची-५ नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको शाखाहरूको विवरण:.....	६९
अनुसूची-६ जिल्लामा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरण:.....	६९
अनुसूची-७ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरूको विवरण:.....	७०
अनुसूची-८ आगलागीजन्य विपद्को समयमा विपद् सूचना संयन्त्र.....	७२

आगलागी आकस्मिक योजना, २०८१

१ पृष्ठभूमी

बर्दिया जिल्ला समुद्री सतहबाट १३८ देखि १२७९ मिटरको उचाइमा फैलिएर रहेको छ। बहु-प्रकोपका घटनाहरूबाट उत्पन्न विपद्का कारण वर्षेनी ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने गरेको छ। वर्षाका महिनाहरू मध्य चैत्र, वैशाख, जेष्ठ र असारको समयमा समुद्री सतहबाट २०० देखि ४०० मिटरसम्म अत्याधिक गर्मी बढी भएको पाइन्छ भने यसको मध्य पहाडी भु-भागमा पनि महसुस गरिन्छ। सोही कारण विहानको समयमा केहि कम तापक्रम रहेता पनि दिउसोको समयमा तापक्रम उच्च हुदै जान्छ। यस समयमा औसत तापक्रम २० देखि ४२ डिग्री वा सो भन्दा बढी पनि मापन गरिएको छ। यस मौसममा हावाको तापक्रममा वृद्धि हुने तथा लु चल्ने हुदाँ कतिपय मानिसहरूले यसैका कारण ज्यान गुमाउनु परेको छ।

विगतका तथ्याङ्कलाई हेर्दा फाल्गुण देखि जेष्ठसम्मको अवधि आगलागी घटनाहरू अरु महिना भन्दा बढी हुने गरेको पाइन्छ। हाम्रा साना गल्ली तथा लापरवाहीले क्षण भरमा हाम्रो घर, धन सम्पति तथा अन्न पातहरू जलेर नष्ट हुन सक्छन्। प्रत्येक वर्ष हाम्रो देशमा प्रशस्तै आगलागी भै ठुलो मात्रामा धनजनको क्षति भईरहेको छ। २०८० वैशाख देखि फागुनमसान्तसम्मको तथ्याङ्कलाई हेर्दा ५३ वटा आगलागीका घटनाहरू भएका छन् जसबाट ८ जना मानिसको मृत्यु भएको छ ७ जना घाइते भएका छन् भने २४ वटा चौपायाको मृत्यु भएको र २४ वटा घाइते भएका छन्। यस घटनाबाट करिब रु. २,२४,८८,०००/- बराबरको अनुमानित क्षति भएको छ।

आगलागी नियन्त्रणका लागि सबै सरोकारवाला निकाय सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाहरू तथा नागरिक समाज लगायतको संयुक्त सकारात्मक पहल भईरहेको छ तथापी नीतिगत, कानूनी, संरचनागत, कार्यक्रम र अनुगमनको कमि कमजोरीका कारण प्रभावकारी ढंगले आगलागी नियन्त्रण हुन सकिरहेको छैन। आगलागी जन्य विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारीको कमि र आगलागी पश्चात समुदाय तथा बस्तीमा पर्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विगतका वर्षहरूबाट योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयास गरिरहेको छ।

यस जिल्लामा पनि मानिसहरूको असावधानीका कारणबाट हरेक वर्ष आगलागी भई व्यक्तिको मृत्यु हुनुका साथै पशुपन्छी, अन्नबालीमा समेत प्रतिकूल प्रभाव परी धेरै मात्रामा नोक्सान हुने गरेको छ। यस वर्ष पनि गर्मीयामको समय भईसकेको छ। बर्दिया जिल्लामा विगत वर्षमा जस्तै मौसमको प्रतिकूलता र वातावरणमा आउने परिवर्तनबाट आगलागी हुन सक्ने सम्भावना छ। यसबाट विशेष गरी सीमान्तकृत वर्ग, पिछडिएको क्षेत्रका बासिन्दा लगाएतलाई प्रभाव पर्न सक्ने देखिन्छ भने उक्त वर्गलाई पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न, आवश्यक श्रोत साधनको पूर्व प्रवन्ध गर्न, सचेतना अभिवृद्धि गर्न, आगलागी प्रभावित परिवारलाई उपलब्ध गराइनु पर्ने उद्धार तथा राहतको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनका लागि

यो आकस्मिक कार्ययोजना जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दियाको बैठकको निर्णयानुसार तयार पारिएको हो ।

सरोकारवाला निकाय, संघीय, प्रदेशिय एवम् स्थानीय तहका विपद्का क्षेत्रमा काम गर्ने कार्यालय, मानवीय सहयोगको क्षेत्रमा कार्यरत नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायतका विविध संघसस्थाहरु समेतको सहभागितामा सहयोगको व्यवस्था मिलाउने गरी यो योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

बर्दिया जिल्लामा स्थानीय तह अनुसार २०८० बैशाख देखि फागुनमसान्तसम्म समुदायमा भएका आगलागीका घटनाहरुको विवरण:

सि.नं.	स्थानीय तह	घटना संख्या	घर क्षति	गोठ	अन्य
१.	गुलरिया नपा	१४	७	४	३
२.	मधुवन नपा	०	०	०	०
३.	राजापुर नपा	५	३	१	०
४.	ठाकुरबाबा नपा	७	२	३	२
५.	बारबर्दिया नपा	६	३	१	२
६.	बाँसगढी नपा	९	४	२	३
७.	बढैयाताल गापा	५	१	१	३
८.	गेरुवा गापा	७	६	२	०
जम्मा		५३	२६	१४	१३

आगलागी सम्बन्धी जानकारी :

आगो

इन्धन ताप र अक्सिजन एकै समयमा उत्पन्न भै तिनको मिश्रणबाट उत्पादन हुने शक्ति वा तत्व नै आगो हो । जसमा यी तिन तत्वको मिलनबाट निस्कने रसायनको प्रतिक्रिया देखिन्छ र आगो बल्छ । यी तीनतत्वहरु मध्ये कुनै एकलाई भिन्न गराउन सकेमा आगो नियन्त्रण समेत गर्न सकिन्छ।

आगलागी

दहन क्रियाबाट आगोको ज्वाला र ताप उत्पन्न भई नियन्त्रण भन्दा बाहिर गएमा त्यसलाई आगलागी भनिन्छ । यस क्रियामा तीव्र एवम् दिगो अक्सिकरण प्रक्रिया संलग्न हुदाँ विभिन्न परिमाणमा ज्वाला र ताप उत्पन्न हुने गर्दछ ।

२. उद्देश्यः

- आगलागीबाट हुनसक्ने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्दै सिमित श्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट गरिने पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य शीघ्र, उपयुक्त र प्रभावकारी बनाउने,
- आगलागी भईहालेमा त्यसबाट हुने क्षति कम गर्ने तर्फ उपायहरू अबलम्बन गर्ने,
- विपद्को समयमा प्रभावकारी ढङ्गले प्रतिकार्यमा सहभागी हुनका लागि पद्धती, संरचनाहरू बनाउने तथा उपयुक्त तयारी गर्ने,
- श्रोत तथा क्षमतामा कमी तथा संरचनाहरूमा क्षति हुँदा पनि प्रभावकारी प्रतिकार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति/स्थानीय तह सबै मिलि विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरू सुचारु बनाउने,
- आपतकालीन प्रतिकार्यका लागी प्रभावकारी परिचालन, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति लगायत सबै तहका संरचनाहरूको प्रयोग सुनिश्चित गर्नका लागी प्रकृयाहरू स्थापित गरिने,
- प्रचारप्रसार मार्फत आगलागीको रोकथाम र नियन्त्रणका उपायबारे जानकारी दिने,
- आगलागी क्षति, प्रभाव र नियन्त्रणका उपायहरू लक्षित वर्गसम्म पु-याउने,
- आगलागी नियन्त्रणका लागी सरोकारवाला निकायहरूबीच समन्वय र सहकार्य गरी प्रभावकारी रूपमा आगलागी र डढेलो नियन्त्रण गर्ने ।

आगलागीका कारणहरू:

- आगोको प्रयोगपछि त्यसको बेवास्ता गर्नु, चुरोट, बिडीका ठूटाहरू ननिभाई जथाभावी फाल्नु,
- चुल्होमा आगो राख्ने परम्परा कायम रहनु,
- घरहरू एक आपसमा जोडेर बनाइनु र छानाहरू खर तथा छवालीले छाउनु,
- सलाइ, लाइटर जथाभावी राखिनु वा केटाकेटीको पहुच हुनु,
- प्रज्वलनशील पदार्थको जतन नगरिनु, हुरी बतास, चट्याङ्ग पर्नु,
- जङ्गलमा घाँस बढाउन र जनावरको शिकार गर्न आगो लगाउनु, शत्रुतापूर्ण व्यवहार/वैमनश्यता राख्नु,
- करेन्ट शर्ट भएर, विद्युतीय उपकरणको प्रयोग पश्चात उचित रूपमा बन्द नगर्नु
- स्टोभ, ग्याँस सिलिण्डर पड्कनु, बम पड्काउनु,
- आगो सम्हाल्ने व्यक्तिले लापरवाही गरी प्रयोग गर्नु
- अर्काको सम्पत्तिको गलत नियत वा दुर्भावनाले जलाउने
- चट्याङ्ग पर्ने समयमा विजुली चम्कदा

- वन जंगल, झाडी, घाँसे मैदान, टुण्ड्रा क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक जग्गामा कुनै अनियन्त्रित र नतोकिएको इन्धन वा बोटहरु जलाउदा/वनडढेलो
- औद्योगिक क्षेत्रमा फैलिएको अनियन्त्रिक ज्वाला तथा झिल्ला ।

आगलागीले सबैभन्दा बढी प्रभावित हुने समुहहरु :

- आगोको नजिक काम गर्ने व्यक्ति,
- जेष्ठ नागरिक तथा बालबालिका,
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति,
- गर्भवती तथा सुत्केरी महिला
- मानसिक रुपमा अशक्त भएका व्यक्ति,
- अल्कोहलजन्य पदार्थ सेवन गर्ने व्यक्ति,
- गरिव परिवारका व्यक्ति, निहित स्वार्थ रहेका व्यक्ति ।

आगो नियन्त्रणका लागि सहयोग पुग्ने साधनहरु:

- पानी, हरिया घाँस पात, माटो, रसायनिक पदार्थ (बजार क्षेत्रको लागि)
- आगो लागेको घरसंगै जोडिएका घरको केही भाग भत्काउने वा छानो भत्काएर फाल्ने (तराई क्षेत्रमा)
- स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने आगो निभाउन प्रयोग गरिने सामग्री ।

आगलागी नियन्त्रण गर्ने तरिका :

- रसायनिक पदार्थहरुको प्रयोग गरी, बलिरहेको भागमध्ये बीचको भाग हटाउने
- घरका छानाहरु अलग गर्ने, स्थानीय श्रोत र साधनहरुको प्रयोग गर्न
- स्याउला, केराको पात, माटो, वालुवा आदीको प्रयोग गर्ने,
- करेन्ट शर्ट भएमा पहिले मेन स्वीच बन्द गर्ने,
- बलेको आगोमा पानी हाल्न लगातार यू आकारमा मानिसहरु बसी पानी हाल्ने

आगलागी नियन्त्रण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- आगलागी भएको ठाउँमा भित्र जानुपरेमा सीप भएको व्यक्ति मात्र जाने,
- यसरी भित्र जाँदा भिजेको कपडा, बोरा, कम्बल आदी ओढी डोरी कम्मरमा बाँधेर निहुरिएर जाने,

आगलागी
क्षति न्यूनीकरण गर्नका लागि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

- आगलागी हुने कारण र त्यसबाट पुग्ने असरबारे समुदायमा समयमै जनचेतना फैलाउने ।
- घर नजिक कुवा, इनार, पोखरीको व्यवस्था गरी पानीको जगेर्ना गर्ने ।
- समुदाय स्तरमा आगलागीको समयमा तत्काल प्रयोगका लागि डोरी, बोरा, कपडा, बाल्टिन, कुटो कोदालो आदिको जगेर्ना गरी राख्ने ।
- आगलागीका बारेमा समयमै सम्बन्धित निकायलाई सूचना गर्ने र क्षति कम गर्न सबै जुट्ने ।
- आगलागीबाट हुने क्षति कम गर्न परिवार तथा समुदायमा पूर्वतयारी योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

- आगो लागेको मानिसलाई दौडन नदिने। उसलाई भुईँमा सुताएर टाउको देखि पैतालासम्म कम्बल वा बोरोले ढाकिदिने ।

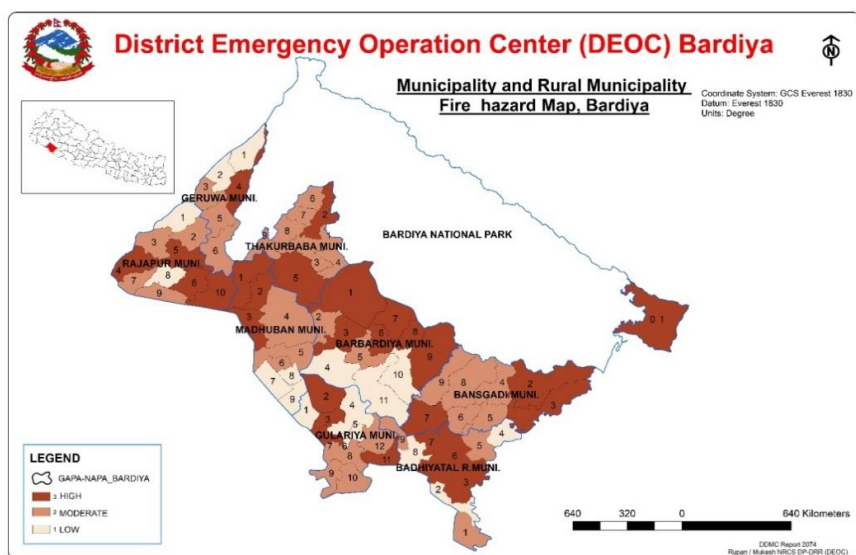
आगलागी रोकथाम तथा न्यूनीकरणका उपायहरू :

- आगोको प्रयोगपछि उचित तरिकाले निभाउने,
- आगलागी हुन सक्ने वस्तु केटाकेटीले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने
- चुरोट, बिडीका ठूटाहरू निभाएर मात्र फाल्ने,
- प्रज्वलनशील पदार्थहरू आगोबाट टाढा राख्ने,
- चुल्होमा आगो राख्ने परम्परा हटाउने,
- समुदायमा जनचेतनाको विकास गर्ने,
- सम्भावित खतरास्थल खाली गर्ने,
- सम्भावित प्रकोप क्षेत्रको नक्शाङ्कन गर्ने
- सुरक्षित वाइरिङ्ग व्यवस्था अपनाउने,
- सकेसम्म घरहरू जोडेर नबनाउने
- सकेसम्म घरका छानाहरू खर, छवालीले नछाउने

पूर्वतयारीका उपायहरू:

- प्रभावकारी सञ्चार व्यवस्था गर्ने,
- प्रभावकारी पूर्वसूचना प्रणाली विकास गर्ने
- घर वरिपरी कुवा, इनार, पोखरीको व्यवस्था गरी पानीको जगेर्ना गर्ने
- आपत्कालीन सेवाका टेलिफोन नम्बरहरू राख्ने,
- घर वरिपरी रुख विरुवाहरू लगाउने
- डोरी, बोरा, कपडा, बाल्टिन, कुटो कोदालो आदीको जगेर्ना गर्ने
- तालिम, भेलाको आयोजना गरी जनचेतना, ज्ञान, सीपमा बृद्धि गर्ने
- पूर्व अभ्यास गर्न व्यवस्था मिलाउने,
- सीप भएका व्यक्तिहरूको सूची तयार गर्ने
- पूर्वतयारी योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने

बर्दिया जिल्लाको आगलागी जोखिम नक्सा

जिल्लामा विगतका वर्षहरूमा भएको आगलागी सम्बन्धी घटनाहरूको आधार तथा स्थानी विपद् व्यवस्थापन समिती सम्पर्क व्यक्तिहरूको सूचना आधारमा यस बर्दिया जिल्लाको ८ वटै स्थानीय तहका ७५ वटा वडाहरूमा आगलागीको जोखिम रहेको तथा वन संग जोडियका र मुक्त कमैया तथा सुकुम्वासी बस्तीहरूमा आगलागीका घटनाहरू धेरै हुने अनुभवका आधारमा गाड खैरो रंगले जोखिम स्तर उच्च हल्का खैरो रंगले मध्यम र सेतो रंगले न्यून जोखिम देखाइएको छ ।

३ जिल्लामा आगलागीका घटनाहरू

बर्दिया जिल्लामा गर्मीको समयमा (चैत्र, वैशाख, जेष्ठ महिना देखि असार/साउनसम्म) तातो हावा लु चल्ने र अत्याधिक गर्मी हुने गर्दछ। गर्मीबाट केटाकेटी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गरीब परिवार, महिला, जेष्ठ नागरिक लगायतका वर्ग अत्याधिक गर्मी सहित आगलागीको उच्च जोखिममा रहन्छन्। यस जिल्लामा विगत लामो समय देखि गर्मीयाममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपत्त तथा जलवायु उत्थानशील समिति, रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य गैर-सरकारी संस्थाहरूले बढी प्रभावित बस्तीहरूमा जनचेतनामूलक गतिविधिहरू गर्दै आएको छ। यस वर्ष पनि ५००० (पाँच हजार) घर परिवार आगलागीबाट प्रभावित हुन सक्ने आँकलन गरिएको छ। जस मध्ये तपसिल अनुसारको तालिकामा प्रभाव स्तर देखाउन खोजिएको छ।

तपसिल

जिल्ला	उच्च प्रभाव	मध्यम प्रभाव	न्यून प्रभाव
बर्दिया	१०००	१५००	२५००

आगलागीबाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरू

नेपाल प्रहरी र जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रको तथ्यांक अनुसार बर्दियामा बाँसगढी नगरपालिका र बढैयाताल गाउँपालिका बढी जोखिममा र प्रभावित पनि बढी भएको देखिन्छ भने क्रमशः गुलरिया नगरपालिका, राजापुर नगरपालिका, बारबर्दिया नगरपालिका, मधुवन नगरपालिका, ठाकुरबाबा नगरपालिका र गेरुवा गाउँपालिकालाई मध्यम प्रभावित क्षेत्रमा राखिएको छ। जिल्ला भरिमा आगलागीबाट प्रभावित हुनसक्ने अनुमानित विपन्न परिवार संख्या (५,००० घरधुरीका) ५०,००० जना हुन सक्ने प्रारम्भिक अनुमान गरिएको छ।

क्रस	स्थानीय तह	जनसंख्या			
		घरधुरी	पुरुष	महिला	जम्मा
१	गुलरिया नगरपालिका	१३०६४	३३४२७	३४१५२	६६६७९
२	मधुवन नगरपालिका	९५६९	२१५०३	२४९३४	४६४३७
३	बाँसगढी नगरपालिका	११२३१२	२६३०२	२९५७३	५५८७५
४	बारबर्दिया नगरपालिका	१३२६८	३५३३६	६८०१२	३२६७३
५	ठाकुरबाबा नगरपालिका	८६५२	२०७६४	२३५४९	४४३१५
६	राजापुर नगरपालिका	१०९१५	२८९२१	३०६३२	५९५५३
७	गेरुवा गाउँपालिका	६१३५	१६४३४	१८१३७	३४७७१

८	बढैयाताल गाउँपालिका	१०३३३	२२२९६	२५५७२	४७८६८
जम्मा		८३१४८	२०२३२०	२२१८८५	४२३५१०

बर्दिया जिल्लाको विगत १५ वर्षको आगलागीको घटना विवरण:

क्र.सं.	आ.ब.	घरपरिवार	प्रभावित घरपरिवार	मृत्यु	बेपत्ता	घाइते
१	२०६४/०६५	२६	११९	०	०	४
२	२०६५/०६६	२४	१२५	०	०	४
३	२०६६/०६७	२७	१४२	०	०	२
४	२०६७/०६८	४१	२८२	०	०	०
५	२०६८/०६९	५४	३४२	०	०	४
६	२०६९/०७०	१३४	८०४	०	०	०
७	२०७०/०७१	४३	२४३	०	०	०
८	२०७१/०७२	२८	१९५	०	०	०
९	२०७२/०७३	२९	१६०	२	०	२
१०	२०७३/०७४	२२	१५१	०	०	०
११	२०७४/०७५	४६	१३३	०	०	०
१२	२०७५/०७६	८७	८६	१	०	१
१३	२०७६/०७७	५५	५५	०	०	१
१४	२०७७/०७८	९०	५५०	०	०	११
१५	२०७८/०७९	४७	३७	२	०	१
१६	२०७९/८०	३८	३८	०	०	२
१७	२०८०/८१	५३	५३	८	०	७

४. पाँहुच

बर्दिया जिल्लामा बिगतका दिनका अनुभवहरूलाई केलाउँदा गर्मी तथा आगलागी हुने समयमा हावाहुरी हुने गरेको पाइएको छ ।

- आगलागी को समयमा जिल्लाका सबै जसो स्थानहरूमा तातो हावा तथा हावाहुरीका कारण अत्याधिक गर्मी भई सडक दुर्घटना हुँदा यातायातको साधन प्रयोग गर्दा त्रासको महसुस गर्ने गरिएको,
- अत्याधिक गर्मीको कारण घर देखि बाहिर निस्कन नसक्ने अवस्था रहने गरेको,
- विगत वर्षको अनुभवका आधारमा आगलागीका कारण वायूमण्डलमा प्रदुषण भई मानिसहरूमा स्वास्थ्य समस्या देखा पर्ने गरेको छ, आँखा दुख्ने तथा पोल्ने र शासप्रस्वासमा समस्या ।

५. विपद् परिदृश्य तथा योजनाको अवधारणा:

विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्बाट प्रभावित जिल्लाको सूचीमा बर्दिया पनि रहेको छ। जिल्लामा हरेक वर्ष बाढी, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी, जनावरको आक्रमण र सडक दुर्घटना, सर्पदंश जस्ता प्राकृतिक तथा गैर-प्राकृतिक विपद्का कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ ।

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८ मा प्रकोपलाई स्तरीकरण गर्दा आगलागी दोस्रो स्थानमा देखिएको साथै आगलागी तथा नियमित भईरहने देखिएकोले विपद्को समयमा मानवीय सहायतालाई प्रभावकारी रूपमा अघि बढाउन आवश्यक छ। जिल्लामा विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजनामध्ये आपतकालीन समयमा मानव जीवनको रक्षा र सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, बर्दियाले आगलागी आकस्मिक योजना (Fire Contingency Plan) तयार गरी यसलाई महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा ग्रहण गरेको छ। विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा एवम् मानव जीवनमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न बर्दिया जिल्लामा उपलब्ध साधन/स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त तरिकाले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रबर्द्धन गर्नु आवश्यक छ ।

६. समन्वय तथा जिम्मेवारी

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा उल्लेख भए वमोजिमका क्षेत्रगत निकाय सबैले कार्ययोजना तयार पारी आगलागीको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको काममा तयार रहने ।
- आगलागी प्रभावितहरूलाई विना भेदभाव राहत उपलब्ध गराउने र सो क्रममा विशेषगरी बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी तथा गर्भवती महिला, गरिबीको चपेटामा परेका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिएर उद्धार एवं मानवीय सहयोग उपलब्ध गराई मानव जीवन रक्षा गर्ने ।
- आगलागीको प्रभावबाट सुरक्षित राख्ने उपायहरूको सम्बन्धमा स्थानीय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्ने सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघ सस्थाहरू समेत जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी क्रियाकलापमा सक्रिय रहने ।
- विपद्को समयमा संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र, सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजबीच समन्वय कायम गर्ने ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई परिचालन गर्नु र पृष्ठपोषण दिनु ।
- आगलागीबाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र, गाउँ, टोल, परिवारहरूको पहिचान गरी राहत तथा उद्धारको लागि जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (DLSA) को समन्वयमा सबै सरोकारवाला निकायहरूलाई आवश्यक सामग्रीहरूको पूर्व प्रवन्ध गरी तयारी अवस्थामा राख्ने र राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- गर्मीयाममा हुन सक्ने स्वास्थ्य सम्बन्धि समस्यालाई न्यूनिकरण गर्न स्वास्थ्य कार्यालय र सम्बन्धित पालिकाहरूले जनचेतनामूलक कार्यक्रम तत्काल संचालन गर्ने र स्वास्थ्यकर्मी तथा औषधीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- आगलागीको जोखिम न्यूनीकरणका लागि सचेतनात्मक सन्देशमूलक सूचना एवम् जानकारी स्थानीय संचार माध्यम मार्फत स्थानीय भाषामा समेत उक्त सन्देशमूलक सामग्रीहरू प्रसारण गर्न स्थानीय संचार माध्यम, स्थानीय तह, स्वास्थ्य कार्यालय र गैरसरकारी संघ/संस्था तथा निकायबाट प्रचार प्रसार गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- जिल्ला स्थीत सबै सरकारी कार्यालय तथा गैर सरकारी कार्यालयहरूमा राखिएका अग्नि नियन्त्रक सामग्री/यन्त्रहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।

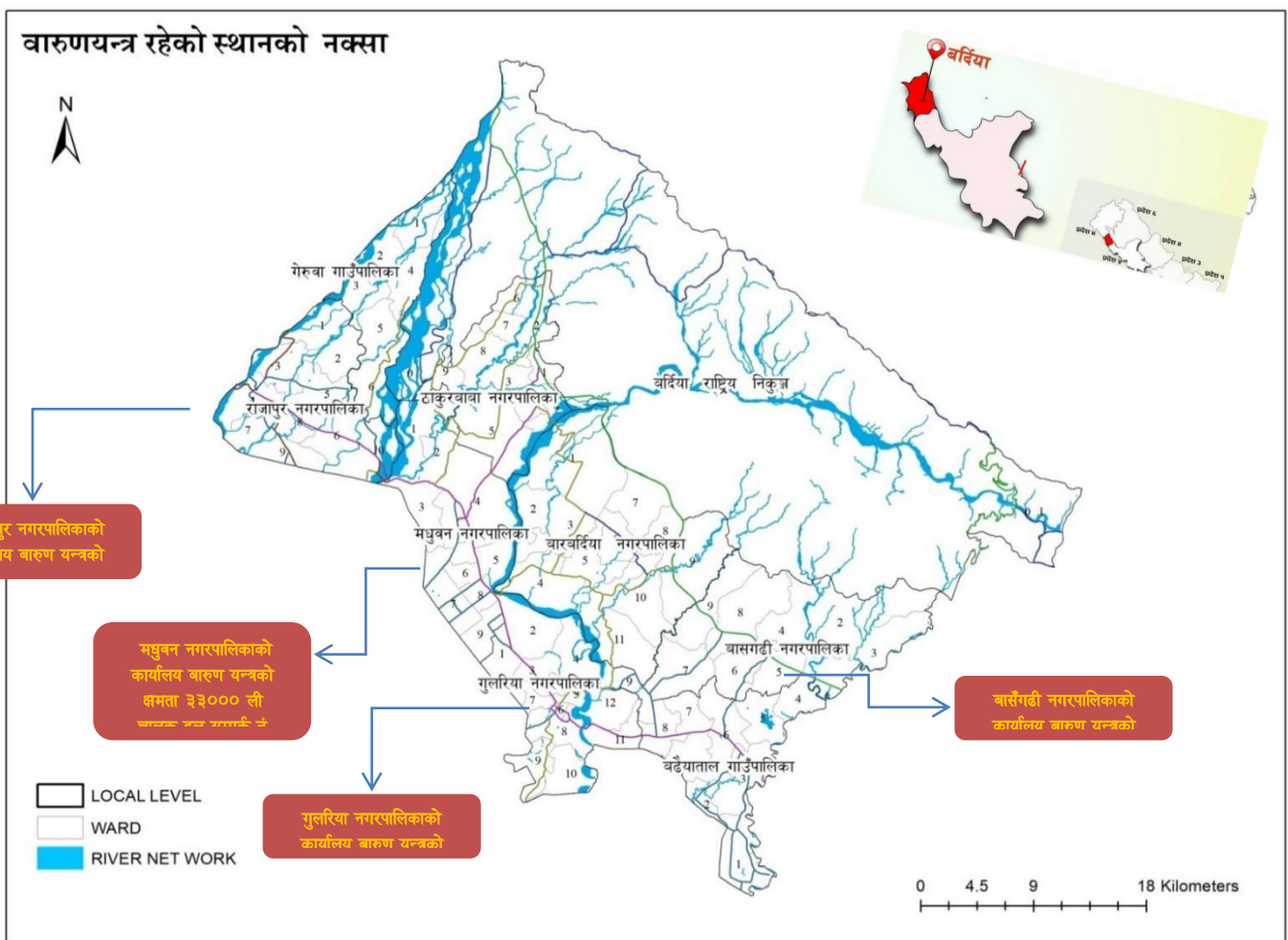
७. पूर्वतयारी प्राथमिकता:

- विपद्संग सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय बैठक गर्ने ।
- जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरूलाई जनचेतना मुलक कार्य गर्न लगाउने
- जिल्ला भित्रका सबै स्थाननिय तहका विपद् व्यवस्थापन समितिहरूमा आगलागी पूर्वतयारी कार्यशाला संचालन गर्ने/गर्न लगाउने ।
- विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने/गराउने ।
- स्थानीय तहका संकटासन्न क्षेत्रको नक्साकन गर्ने ।
- विषयगत समितिहरूको नियमित बैठक गर्ने/गराउने ।
- स्थानान्तरण योजना बनाउने
- प्रतिकार्यका लागि प्रभावकारी कदम चाली सरोकारवाला निकाय/व्यक्तिलाई जिम्मेवारी तोक्ने
- आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यास संचालन गर्ने
- जिल्लामा थप ५००० राहत सेट व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला निकायमा पहल गर्ने ।
- सबै स्थानीय तह तथा सरोकारवाला निकाय संग समन्वय गरि आवश्यक पर्ने सामग्री पहिले नै जोहो गरी राख्ने/राख्न लगाउने ।
- स्थानीय एफ.एम.हरूबाट जनचेतनामुलक सामाग्रीहरू प्रसारण गर्ने/गराउने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागले जारि गर्ने ३ दिने बुलेटिन बमोजिमको जानकारी सम्बन्धित निकायहरूलाई उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई सोहि अनुरूपको पूर्वतयारी गर्न परिचालित गर्ने/गराउने ।

८ जिल्लामा उपलब्ध बारुण यन्त्रहरूको विवरण :

क्रस	स्थानीय तह	उपलब्ध स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
१	गुलरिया नगरपालिका	गुलरिया नगरपालिका	सरिफ अहमद जोलाह	९८१२४४४९३७
२	मधुवन नगरपालिका	मधुवन नगरपालिका	राम बहादुर चौधरी	९८४८२१९००२
३	बाँसगढी नगरपालिका	बाँसगढी नगरपालिका	रमेश चौधरी	९७४८७२९४४५
४	राजापुर नगरपालिका	राजापुर नगरपालिका	इन्द्र बहादुर चौधरी	९८६८२३६८४४ ९८१४५७१७०७

९. बर्दिया जिल्लामा परिचालन हुनसक्ने जनशक्ति बिबरण :

- क. स्थानीय बासीहरु
- ख. नेपाल प्रहरी
- ग. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
- घ. नेपाली सेना
- ङ. तालिम प्राप्त स्वयम् सेवक

१०. जिल्लामा उपलब्ध हुन सक्ने उद्धार तथा राहत सामग्रीहरू :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	त्रिपाल कम्मल, भाडा अस्थाई आवासका लागि काठ संकलन तथा व्यवस्थापन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरू, कमैया महिला जागरण समाज, उद्योग वाणिज्य संघ लगायतका अन्य सहयोगी सस्थाहरू मार्फत त्रिपाल कम्मल तथा भाडा, अस्थाई आवासका लागि काठ संकलन तथा व्यवस्थापन र वितरण	आवश्यकतानुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरूमा
२	राहत वितरण	स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समिति, सम्बन्धित स्थानीय तहहरू, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षाकर्मी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा उपशाखाहरू र उद्योग वाणिज्य संघ साथै अन्य सहयोगी सस्थाहरू	प्रभावित क्षेत्रमा
३	एम्बुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालन गर्ने कार्यालय, संघसंस्थाहरू	जिल्ला भरी
४	स्वास्थ्य शिविर	बर्दिया अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय, सम्बन्धित स्थानीय तहहरू अन्तर्गतका स्वास्थ्य शाखा इकाइ र स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संघ सस्थाहरू	प्रभावित क्षेत्रमा
५	विपद् सम्बन्धी सूचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, पत्रकार महासंघ, संचार माध्यमहरू तथा सम्बन्धित स्थानीय तहहरू	जिल्ला भरी
६	सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र, स्थानीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र तथा सम्बन्धित स्थानीय तहहरू	जिल्ला भरी

सुरक्षा निकायहरूसँग रहेको उद्धार सामग्री विवरणहरू :

जिल्ला प्रहरी कार्यालय एवम् मातहतमा:

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संङख्या :
1	Backpack Water Pump	१	१	0
2	स्वटर	४	४	0

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संख्या :
3	रेकर	४	४	0
4	चरी बन्चरो	२	२	२०
5	लाईफ ज्याकेट	५५	२२३	५०
6	Fire Extinguiser	०	२	२०
7	लेदरग्लोव्स	२५	३७	१००
8	क्याराविन	१०	१२	0
9	सेफ्टी हेल्मेट	५५	११७	१००
10	गम बुट	१०	४०	५०
11	हेड सर्च लाईट	०	३	५०
12	रेस्क्यु हेम्बर	२	६	१०
13	हसिया	१६	३१	५०
14	बेल्टा	२७	८३	५०
15	फरुवा	९	५८	५०
16	बाल्टी	३०	६१	२५
17	फोकस लाईट	४	१२	२०
18	साधारण डवल आरा	३	८	५
19	बन्चरो	३	१५	१५
20	गल	३	२०	२०
21	रेन्कोट	०	१५	८०
22	स्टेचर	१०	१९	५०
23	त्रिपाल	३५	४०	१००
24	सिल्भर भन्ध्यां	२	२	२०
25	ईलेक्ट्रोनिक चैन आरा	२	२	५
26	डोरी	५	२९	१०
27	गैटी	३०	५३	२०
28	मोटेरेवल रबर बोर्ड	१	0	0
29	ट्युब	९	0	२०
30	कोदालो	०	0	५०

सि.नं.	कार्यालयको नाम	जि.प्र.का.मा मात्र भएको	मातहत सहित जम्मा	माग गरिएको संङख्या :
31	मेघापोन	३	0	१०
32	Forment tent	०	0	१०
33	First aid box	०	0	१५
34	ब्याक वाटर पम्प	०	0	२५

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल र मातहत यूनिटहरूमा:

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर टयुब	१४	८	६	
2	गैटी	६	६		
3	फरुवा	१४	७	७	
4	क्रोवर	१	१		
5	बन्चरो	१२	१२		
6	साबेल	२८	२१	७	
7	बारुण बाल्टी	२	२		
8	ठुलो आरा	१	१		
9	घन	१०	१०		
10	ईमेरजेन्सी लाईट	१		१	
11	हेड लाईट	१३		१३	
12	स्ट्रेचर	१०	८	२	
13	फस्ट एड बक्स	६	६		
14	दैविक उद्धार पंजा	६०	५०	१०	
15	लाईफ ज्याकेट	८४	८४		
16	क्लाईमिङ डोरी	७	७		
17	पावर सर्च लाईट	३		३	
18	पानी बुट	३४०	२८०	६०	
19	बोल्ड कटर	१	१		
20	श्रो-व्याग	१०	१०		
21	फुट पम्प	२	१	१	
22	क्याराविना/फिगर ८ क्याराविना	२३	२३		
23	प्लाष्टिक डोरी	९	६	३	
24	बाल्टिन	२२	१८	४	
25	आल्मोनियम भन्याङ्ग	३	३		
26	मोटर बोट (कम्प्लिट सेट)	१	१		

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
27	Petrol chain Saw	२ २	२ २		
28	Chain for chain saw 18"	६ ६	६ ६		
29	Spark plug	५ ५	५ ५		
30	Air filter	५ ५	५ ५		
31	Piston	१ १	१ १		
32	Four Stroke Power Cutter(Rotary rescue	२	२		
33	Electric Chain saw	१	१		
34	Chain for chain saw 16"	३	३		
35	Rotary Hammer Drill	१	१		
36	22x540 Drill bit	३	३		
37	Bull point bit	३	३		
38	Collapsible Ladder	१	१		
39	Hydraulic Hand Operated Combination toll	१	१		
40	Reciprocating saw	१	१		
41	Reciprocating saw Blade (१२",९",६")	२०/३५/२०	२०/३५/२०		
42	Concrete Blade	६	६		
43	Iron cutting Blade	६	६		
44	Wood Cutting Blade	४	४		
45	Diamond Cutting Blade	३	३		
46	BackPack Water Pump	१	१		
47	रेकर	४	४		
48	स्वटर	४	४		
49	छालाको पंजा	४	४		
50	सेप्टि हेलमेट	८३	८३		
51	चरी बन्चरो	२	२		

२.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.राजापुर बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरूको विवरण:-

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर ट्युब	१०	४	६	
2	गैटी	३	३		
3	फरुवा	१	१		
4	क्रोवर	१	१		
5	साबेल	६	६		
6	घन	२	२		

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
7	स्ट्रेचर	६	५	१	
8	फस्ट एड बक्स	२	१	१	
9	दैविक उद्धार पंजा	५०	४०	१०	
10	लाईफ ज्याकेट	६२	६२		
11	क्लाईमिङ डोरी	२	१	१	
12	पानी बुट	२०	२०		
13	क्याराविना/फिगर ८ क्याराविना	२	२		
14	प्लाष्टिक डोरी	५	५		
15	सेप्टि हेल्मेट	४ थान	४ थान		

३.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.भगैरैया बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरूको विवरण:-

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	रबर ट्युब	२	१	१	
2	गैटी	१	१		
3	फरुवा	१	१		
4	क्रोवर	१	१		
5	साबेल	५	५		
6	फस्ट एड बक्स	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
8	पानी बुट	२०	१४	६	
9	बाल्टिन	१	१		
10	गल	१	१		
11	सेप्टि हेल्मेट	१०	१०		

४.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि. धनौरा बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरूको विवरण:-

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैटी	१			
2	फरुवा	१			
3	साबेल	२			
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	पानी बुट	२०	२०		
6	बाल्टिन	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		

५.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कट्टी बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरूको

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	

विवरण:-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	फरुवा	१	१		
2	साबेल	२	२		
3	फस्ट एड बक्स	१	१		
4	बाल्टिन	१	१		
5	लाईफ ज्याकेट	१०	१०		
6	पानी बुट	३०	२६	४	

६.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.कालाबन्जार बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरण:-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैठी	२	२		
2	फरुवा	४	२	२	
3	साबेल	४	४		
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	बाल्टिन	१	१		
6	बन्चरो	१	१		
7	लाईफ ज्याकेट	६	६		
8	पानी बुट	१६	१०	६	

७.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई बि.ओ.पि.फुटाहा बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरुको विवरण:-

सि.नं.	सामाग्रीहरुको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बेसाबुत	
1	गैठी	१	१		
2	फरुवा	३	३		
3	साबेल	२	२		
4	फस्ट एड बक्स	१	१		
5	लाईफ ज्याकेट	१४	१४		
6	बाल्टिन	३	३		
7	पानी बुट	५०	५०		
8	क्लाईमिङ डोरी	१	१		
9	कपडाको पंजा	२०	२०		
10	छालाको पंजा	५	५		
11	स्ट्रेचर	१	१		

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बैसाबुत	
12	गल	१	१		
13	थ्रो-व्याग	१	१		
14	सेफ्टि हेलमेट	४	४		

द.स.प्र.बल नेपाल नं.३१ गण को आम्दानीमा भई सु-बेश कतर्निया बर्दियामा रहेका विपद्र उद्धारका सामानहरूको विवरण:-

सि.नं.	सामग्रीहरूको नाम	संख्या	अवस्था		कै.
			साबुत	बैसाबुत	
1	गैठी	५	५		
2	फरुवा	३	३		
3	साबेल	५	३	२	
4	हेड लाईट	२		२	
5	फस्ट एड बक्स	१	१		
6	लाईफ ज्याकेट	७	७		
7	लाईन डोरी	३	३		
8	हुमन ह्याडगर	५	५		
9	पानी बुट	१०	१०		
10	क्याराविना	१०	१०		

बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१	OBM बोट	सेट	१	१
२	र्याप्टीग बोट	सेट	०	१
३	हेण्ड पम्प	गोटा	०	१
४	रबर टियूव सानो ठुलो	गोटा	४	६
५	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३३	३३
६	सेफ्टी हेलमेट	गोटा	६	३३
७	थ्रो-व्याग	गोटा	४	४
८	लाईफ बोइरी	गोटा	२	८
९	सिट हार्नेस	गोटा	०	५
१०	क्याराविना	गोटा	१०	१०
११	मेगा फोन	गोटा	१०	२
१२	माउन्टेन रोप	गोटा	२	२

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१३	Fire Extinguisher (ABC)	रोल	०	३
१४	गम बुट	गोटा	१२	२०
१५	बल्याक टर्च	गोटा	०	२
१६	स्टील बाल्टीन	गोटा	१०	२०
१७	हाते हुक	गोटा	१	५
१८	मास्क	गोटा	०	५०
१९	मोटर वाल सेट	सेट	१	०
२०	रीग रोप	रोल	४	३
२१	मसीनो प्लाष्टीक रोप	रोल	३	३
२२	सिलभर भर्या	गोटा	१	१
२३	हेड टर्चलाइट ठुलो	गोटा	०	१०
२४	हेड टर्चलाइट सानो	गोटा	०	५
२५	टर्च लाइट	गोटा	०	१०
२६	चार्ज लाईट ठुलो	गोटा	२	२
२७	फाएर सुट	गोटा	०	५
२८	फाएर बुट	गोटा	०	५
२९	पुल्ली	गोटा	०	५
३०	रुख काट्ने चेन	गोटा	०	२
३१	अक्सीजन लिण्डर	गोटा	०	२
३२	डबल आरा	गोटा	२	०
३३	फस्ट एड बक्स	गोटा	१	२
३४	साइरन	गोटा	१	१
३५	हाते आरा	गोटा	२	०
३६	हसिया	गोटा	७	०
३७	फरुवा	गोटा	७	८
३८	सावेल	गोटा	१६	९
३९	पिक	गोटा	७	११
४०	टाटपाल	गोटा	८	१२

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
४१	त्रिपाल	गोटा	१	५
४२	टेक विक इनरपाल	गोटा	१	४
४३	फोल्डीग स्टेचर	गोटा	५	४
४४	रेनकोट	गोटा	६	६
४५	लेदर ग्लोब्स	गोटा	१५	१५
४६	घन	गोटा	५	०
४७	बन्चरो	गोटा	४	६
४८	गल	गोटा	१०	०

ख) DEOC, स्थानीय तह एवम् सरोकारवाला कार्यालयमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको विवरण:

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१	Almunium Ladder	Pc	DEOC	२	१
२	Calson Hand Pump 4"	Pc	DEOC	१	३
३	Carrabiner (With Lock)	Pc	DEOC	१०	४
४	Climbing Rope	Roll	DEOC	२	५
५	Crowbar 22mm	Pc	DEOC	१८	५
६	Dispensary Tents	Set	DEOC	२	१
७	Fire ball	Pc	DEOC	७	५
८	Fire Extinguisher (ABC)	Pc	DEOC	९	१०
९	First Aid Kit	Pc	DEOC	५	१०
१०	Foldable Table and Chair Set	Set	DEOC	०	२
११	Foot Pump	Pc	DEOC	१	२
१२	Gloves	Pair	DEOC	२४	२०
१३	Hand Held Search Light	Pc	DEOC	१८	१०
१४	Hanging Cyron	Pc	DEOC	१५	१०
१५	Invertor with 2 battry	Pc	DEOC	१	१
१६	Life Buoy	Pc	DEOC	४	६
१७	Life Jackets	Pc	DEOC	४५	२०
१८	मण्डी	Pc	DEOC	अ ५०	१००
१९	टेण्ट	Pc	DEOC	१६	१५

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२०	Magephone	Pc	DEOC	२२	१०
२१	Metal Bucket small&big	pc	DEOC	२०	१०
२२	Paddles	Pc	DEOC	३	१०
२३	Pick Axe	Pc	DEOC	१४	०
२४	Rescue Hammer घन	Pc	DEOC	२	५
२५	Rescue Vest	Pc	DEOC	१०	१०
२६	Rubber Boat	Pc	DEOC	१	१
२७	Rubber Gumboot	Pair	DEOC	९	२०
२८	Rubber Tube	pc	DEOC	२२	१०
२९	FULLharnes	pc	DEOC	४	५
३०	Shovel	Pc	DEOC	१४	१०
३१	Static Rope	Roll	DEOC	१	५
३२	Steel Container	Pc	DEOC	१	१
३३	Stell Box	Pc	DEOC	६	३
३४	Stretcher	Pc	DEOC	३	२०
३५	Tarpaulin (त्रिपाल)	pc	DEOC	२८ पोका	१०००
३६	Tourch Light	Pc	DEOC	०	१५
३७	Umbrella	Pc	DEOC	०	१०
३८	Fire flighting Cloth Set	Pc	DEOC	२	१०
३९	Diging Tools (Faruwa)	Pc	DEOC	३	२०
४०	Gal	Pc	DEOC	९	१०
४१	Head Light	Pc	DEOC	८	२०
४२	Electric chain airy	Pc	DEOC	०	५
४३	Through bag	Pc	DEOC	१३	१५
४४	Safety helmet	Pc	DEOC	४६	२०
४५	GPS	Pc	DEOC	१	५
४६	Mobile	Pc	DEOC	०	०
४७	Backboard Long	थान	DEOC	१	१
४८	Patrol Chain Saw	थान	DEOC	१	१
४९	Fire Blanket	थान	DEOC	१८	२
५०	Light Portable Pump	थान	DEOC	१	५
५१	Fire, Suitset(Helmet,Boot, Gloves, Jacket, Trouser, Glasses)	सेट	DEOC	२	८

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
५२	Fire Swatter	पिस	DEOC	१४	५
५३	Fire Rake	पिस	DEOC	६	५
५४	Fire Rake Hoe	पिस	DEOC	६	४
५५	Fire Axe Hoe	पिस	DEOC	२	०
५६	Jump Suit(Fire Fighting Protection cloth	पिस	DEOC	१२	१०
५७	Fire Boot	जोडि	DEOC	१०	२०
५८	Socks	जोडि	DEOC	०	२०
५९	Face Mask	पिस	DEOC	०	२०
६०	Water Bottle	पिस	DEOC	०	२०
६१	Back Pack Pump (20 Ltr)	पिस	DEOC	४	३
६२	Axe With Rubber Grips	पिस	DEOC	८	१०
६३	Portable Shovels Rounded or Spads	पिस	DEOC	१२	१०
६४	Desktop Computer (DELL)	Set	DEOC	१	१
६५	Printer DellB1165	Set	DEOC	०	०
६६	HP Base	Set	DEOC	१	०
६७	VHF Base	Set	DEOC	१	०
६८	Printer Canon 2900	Set	DEOC	०	१
६९	Printer Epshon	Set	DEOC	०	०
७०	Solar Inverter with battery	Set	DEOC	०	०
७१	Projector with Screen	Set	DEOC	१	०
७२	Smart TV	Set	DEOC	१	०
७३	Teliphone	Set	DEOC	१	०
७४	Solar Pannel	Pannel	DEOC	६	०
७५	Wireless Router	Set	DEOC	१	०
७६	Printer Canon 240	Set	DEOC	१	०
७७	Revolving Chair	Pc	DEOC	२	०
७८	Filing Steel Cabinet	Pc	DEOC	१	०
७९	Storing cabinet	Set	DEOC	०	०
८०	Office Table	Pcs	DEOC	३	०
८१	Doormat	Pcs	DEOC	१	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
८२	Wood File Rack	Pcs	DEOC	२	०
८३	Notice Board	Pcs	DEOC	१	०
८४	Dust Bin	Pcs	DEOC	२	०
८५	Visitor Chair	Pcs	DEOC	५	०
८६	Suggestion Box	Pcs	DEOC	१	०
८७	Table fan	pc	DEOC	२	०
८८	Stil File Rack	pc	DEOC	१	०
८९	Map Board	pc	DEOC	१	०
९०	ड्रोन क्यामरा	वटा	DEOC	१	०
९१	लाईफ ज्याकेट	पिस	गुलरिया नपा	१७	७
९२	हेल्मेट	पिस	गुलरिया नपा	१५	५
९३	Head torch	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
९४	स्ट्रेचर	पिस	गुलरिया नपा	३	५
९५	गैँटी	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९६	बेलचा	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९७	गल	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९८	ह्याम्मर	पिस	गुलरिया नपा	१	-
९९	मेघाफोन	पिस	गुलरिया नपा	२	-
१००	सेफ्टी बुट	पिस	गुलरिया नपा	१	१५
१०१	वर्किङ रबोब्स	जोडा	गुलरिया नपा	७	१०
१०२	सेफ्टी रबोब्स	पिस	गुलरिया नपा	५	१०
१०३	कटन डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०४	प्लाष्टिक डोरी	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०५	सिन टेप	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०६	First aid kit	पिस	गुलरिया नपा	१	५
१०७	स्टिल बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	४	६

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१०८	प्लाष्टिब बाल्टी	पिस	गुलरिया नपा	७	५
१०९	टायर ट्युब	पिस	गुलरिया नपा	१	-
११०	ह्याण्ड पम्म	पिस	गुलरिया नपा	१	-
१११	श्रे एण्ड टो	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११२	नि प्याड	पिस	गुलरिया नपा	१	५
११३	Fire extinguisher	पिस	गुलरिया नपा	५	५
११४	व्याक बोर्ड	पिस	गुलरिया नपा	-	२
११५	क्रो बार	पिस	गुलरिया नपा	-	५
११६	ब्याक प्याक झोला	पिस	गुलरिया नपा	-	२
११७	सेफटी बेल्ट	पिस	गुलरिया नपा	-	१०
११८	बेल्टा	थान	मधुवन न.पा.	३	९
११९	सर्ट फायरसिलिण्डर	थान	मधुवन न.पा.	२	०
१२०	हेल्मेट	थान	मधुवन न.पा.	८	०
१२१	स्ट्रेचर	थान	मधुवन न.पा.	६	९
१२२	ट्युबबोट प्लाष्टिक	थान	मधुवन न.पा.	३	६
१२३	साईरन	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१२४	डोरी	गुच्छा	मधुवन न.पा.	५	५
१२५	रेनकोट	थान	मधुवन न.पा.	२	२०
१२६	कम्मल	थान	मधुवन न.पा.	८	२००
१२७	लाईफ ज्याकेट	थान	मधुवन न.पा.	२३	०
१२८	त्रिपाल	थान	मधुवन न.पा.	०	२००
१२९	लाईफ भेष्ट	थान	मधुवन न.पा.	५	०
१३०	बुट	थान	मधुवन न.पा.	११	०
१३१	रबर ट्यूब	थान	मधुवन न.पा.	४	०
१३२	पञ्जा	जोर	मधुवन न.पा.	६	०
१३३	बन्चरो	थान	मधुवन न.पा.	०	१०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१३४	कोदालो	थान	मधुवन न.पा.	०	१०
१३५	आरा	थान	मधुवन न.पा.	०	१०
१३६	ट्यक्टर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३७	टिप्पर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३८	जे.सि.भी.	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१३९	दमकल	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४०	रोलर	गोटा	मधुवन न.पा.	१	०
१४१	एम्बुलेन्स	गोटा	मधुवन न.पा.	२	०
१४२	क्याराविना	गोटा	बारबर्दिया नपा	०	२०
१४३	बेल्या	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१४४	घन	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१४५	बन्चरो	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४६	घैटी	गोटा	बारबर्दिया नपा	२	२०
१४७	इनधन आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१४८	हाते आरा	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१४९	टर्च लाइट	गोटा	बारबर्दिया नपा	६	२०
१५०	रेनकोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	२०
१५१	गमबुट	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	५०
१५२	चस्मा –पानीमा लगाउने)	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	१०
१५३	सोलार प्यान	गोटा	बारबर्दिया नपा	४	२०
१५४	खर बोट	गोटा	बारबर्दिया नपा	३	३
१५५	लाइफ ज्याकेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	५०	२००
१५६	हेल्मेट	गोटा	बारबर्दिया नपा	१५	५०
१५७	टेन्ट हाउस	गोटा	बारबर्दिया नपा	१ सेट	१०
१५८	डोरी	गोटा	बारबर्दिया नपा	४ रोल	५०
१५९	अपाङ्ग मैत्री चर्पी	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	२०
१६०	गोदाम घर (कन्टेनर)	गोटा	बारबर्दिया नपा	१	०
१६१	श्रो व्याग	गोटा	बारबर्दिया नपा	५	४०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१६२	साइरन	गोटा	बारबर्दिया नपा	१०	२०
१६३	त्रिपाल	गोटा	बारबर्दिया नपा	२०० थान	३०० थान
१६४	रेस्क्यु टुउव	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१६५	रेस्क्यु भेस्ट	थान	राजापुर नपा	६	५०
१६६	रेनकोट	थान	राजापुर नपा	५	५०
१६७	रबर बोट	थान	राजापुर नपा	१	१
१६८	स्टेचर	थान	राजापुर नपा	३१	१९
१६९	सब्बल	गोटा	राजापुर नपा	१७	३३
१७०	सानो हाटे आरी	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१७१	साईनिङ्ग ज्याकेट	थान	राजापुर नपा	५	४५
१७२	सन ग्लास	गोटा	राजापुर नपा	२७	२३
१७३	सलाई रिन्च	सेट	राजापुर नपा	१	४
१७४	रुख काट्ने मेसिन	सेट	राजापुर नपा	२	३
१७५	घन	गोटा	राजापुर नपा	१०	१०
१७६	छाता	गोटा	राजापुर नपा	३	१७
१७७	ट्रो व्याग डोरी	थान	राजापुर नपा	६	१४
१७८	टुल बक्स	सेट	राजापुर नपा	२	३
१७९	ड्रील मेसिन	सेट	राजापुर नपा	३	२
१८०	डाईरेक्सन टेप	रोल	राजापुर नपा	१	४
१८१	बेल्चा	गोटा	राजापुर नपा	१८	३०
१८२	बुट	जोडा	राजापुर नपा	५८	०
१८३	बन्चरो	थान	राजापुर नपा	१०	१०
१८४	मेजरि. टेप	थान	राजापुर नपा	४	६
१८५	माक्स राम्रोसा	थान	राजापुर नपा	६	१४

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
१८६	नाईलन डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	18
१८७	पन्जा	जोडा	राजापुर नपा	52	०
१८८	फस्ट एड	सेट	राजापुर नपा	२	18
१८९	फलाम काट्ने आरी	गोटा	राजापुर नपा	१०	10
१९०	प्लास्टिक मझौला डोरी	रोल	राजापुर नपा	8	12
१९१	प्लास्टिक मोटो डोरी	रोल	राजापुर नपा	१	19
१९२	प्लास्टिक पाटलो डोरी	रोल	राजापुर नपा	२	18
१९३	पिन्चर ताल्ने	सेट	राजापुर नपा	१	4
१९४	त्रिपाल	गोटा	राजापुर नपा	50	200
१९५	लाईफ व्वाय	गोटा	राजापुर नपा	२	8
१९६	लाइफ ज्याकेट	गोटा	राजापुर नपा	30	20
१९७	कम्बल	गोटा	राजापुर नपा	२०	200
१९८	काँटी निकाल्ने	गोटा	राजापुर नपा	५	5
१९९	गैटी	गोटा	राजापुर नपा	25	25
२००	हेड टर्च	गोटा	राजापुर नपा	६	14
२०१	हेल्मेट	गोटा	राजापुर नपा	52	०
२०२	ह्यान्ड माईक	गोटा	राजापुर नपा	६	4
२०३	प्लाष्टिक बोरा	थान	राजापुर नपा	5000	20000
२०४	नाइलन जाली	थान	राजापुर नपा	50	200
२०५	लाईफ ज्याकेट	पिस	गेरुवा गापा	१००	२००
२०६	हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२०७	Head torch	पिस	गेरुवा गापा	१०	३०
२०८	स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	१८	३५

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२०९	गैँटी	पिस	गेरुवा गापा	२५	६०
२१०	बेल्चा	पिस	गेरुवा गापा	१५	३०
२११	गल	पिस	गेरुवा गापा	३७	८५
२१२	ह्याम्मर	पिस	गेरुवा गापा	३०	६०
२१३	मेघाफोन	पिस	गेरुवा गापा	४	२५
२१४	गम बुट	पिस	गेरुवा गापा	४५	६०
२१५	वर्किङ ग्वोब्स	जोडा	गेरुवा गापा	५३	८०
२१६	सेफ्टी हेल्मेट	पिस	गेरुवा गापा	२४	५०
२१७	डोरी	पिस	गेरुवा गापा	१३	५०
२१८	साईरन सानो ठुलो	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२१९	ईन्जीन बोट	पिस	गेरुवा गापा	-	२
२२०	First aid kit	पिस	गेरुवा गापा	५	२०
२२१	Rescue & rope bag	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२२२	Rubber boat & necessary materials	पिस	गेरुवा गापा	१	६
२२३	टायर ट्युब	पिस	गेरुवा गापा	१०	५०
२२४	हिल चियर	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०
२२५	Whistle	पिस	गेरुवा गापा	४५	७५
२२६	टेन्ट त्रिपाल	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२२७	Fire extinguisher	पिस	गेरुवा गापा	८	१०
२२८	प्लाष्टिक स्ट्रेचर	पिस	गेरुवा गापा	२५	४०
२२९	क्रो बार	पिस	गेरुवा गापा	२३	७५
२३०	Foot /head lamp	पिस	गेरुवा गापा	२०	५०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२३१	रेनकोट	पिस	गेरुवा गापा	२३	४०
२३२	हँसिया	पिस	गेरुवा गापा	१०	३५
२३३	जर्कीन	पिस	गेरुवा गापा	३५	७०
२३४	Toilet chair	पिस	गेरुवा गापा	२२	४५
२३५	Auxiliary crutches	पिस	गेरुवा गापा	२३	५०
२३६	Elbow crutches	पिस	गेरुवा गापा	१७	५०
२३७	Hot water bag	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२३८	Due mattress	पिस	गेरुवा गापा	४५	१०००
२३९	स्टिल थर्मस	पिस	गेरुवा गापा	१२	३०
२४०			गेरुवा गापा		
२४१	Emergency kit with rope	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२४२	स्लिपिड म्याट्रेस कम्मल	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४३	Portables chairs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७८
२४४	Walker	पिस	गेरुवा गापा	१२	४५
२४५	Potables cribs	पिस	गेरुवा गापा	३४	७०
२४६	झुल	पिस	गेरुवा गापा	१२	५०
२४७	थर्मल गन	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२४८	वाटर फिल्टर	पिस	गेरुवा गापा	६	२०
२४९	वाटर ड्रम	पिस	गेरुवा गापा	५	३०
२५०	छाता	पिस	गेरुवा गापा	४	३०
२५१	Iron cutter	पिस	गेरुवा गापा	५	४०
२५२	जग	पिस	गेरुवा गापा	१५	५०
२५३	रबर बुट	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	२९	४५

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२५४	त्रिपाल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५३	२००
२५५	डोरी	रोल	ठाकुरबाबा नपा	११	२५
२५६	खर बुट	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२८	२०
२५७	पम्प फुट वाला	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०
२५८	पंजा	जोडा	ठाकुरबाबा नपा	८	२००
२५९	first aid kit	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	२५
२६०	थ्रो ब्याग	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१९	२०
२६१	Bag and mask	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६२	Menyet work danger	रोल	ठाकुरबाबा नपा	१	१५
२६३	Led head torch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	२०
२६४	अग्नि नियन्त्रक	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	५	२५
२६५	Megha phone	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	२	१०
२६६	Led ultra super torch	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	३	१०
२६७	कम्बल	पिस	ठाकुरबाबा नपा	८६	१००
२६८	लाईफ ज्याकेट	पिस	ठाकुरबाबा नपा	५०	३०
२६९	हाते पम्प	गोटा	ठाकुरबाबा नपा	१	१०
२७०	प्लाष्टिक बोरा	पिस	ठाकुरबाबा नपा	१५०	२५००
२७१	जाली डोरी	पोका	ठाकुरबाबा नपा	१५	२५
२७२	Life boay	थान	ठाकुरबाबा नपा	६	२०
२७३	टिनको बाकस	थान	ठाकुरबाबा नपा	३	५
२७४	सब्बल	थान	ठाकुरबाबा नपा	४	२०
२७५	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०
२७६	गैटी	थान	ठाकुरबाबा नपा	१५	२०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
२७७	खाली सिमेन्ट बोरा	थान	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	2662	20000
२७८	नाइनल डोरी	केजी	जल श्रोत तथा सिचाइ डिभिजन कार्यालय	२६।६५	200
२७९	नाइनल जाली	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	1335	०
२८०	खाली बोरा	थान	बबई भादा औरही नदी व्यवस्थापन योजना	93797	०
२८१	त्रिपाल	गोटा	बाँसगढी नपा	40	०
२८२	स्ट्रेचर	गोटा	बाँसगढी नपा	11	०
२८३	हेण्ड मायक	गोटा	बाँसगढी नपा	3	०
२८४	टुमलेट	गोटा	बाँसगढी नपा	8	०
२८५	सट फायर	गोटा	बाँसगढी नपा	4	०
२८६	साइरन	गोटा	बाँसगढी नपा	2	०
२८७	टर्च लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	4	०
२८८	हेल्मेट	गोटा	बाँसगढी नपा	17	०
२८९	बुट	गोटा	बाँसगढी नपा	14	०
२९०	पन्जा प्लाष्टिक	गोटा	बाँसगढी नपा	17	०
२९१	पन्जा कपडा	गोटा	बाँसगढी नपा	11	०
२९२	बेलचा	गोटा	बाँसगढी नपा	8	०
२९३	गैती	गोटा	बाँसगढी नपा	9	०
२९४	गल	गोटा	बाँसगढी नपा	5	०
२९५	बाल्टि १० लि	गोटा	बाँसगढी नपा	10	०
२९६	रबर मेट्रेस	गोटा	बाँसगढी नपा	45	०
२९७	झुल	गोटा	बाँसगढी नपा	18	०
२९८	क्लाइम्बिङ्ग रोप	गोटा	बाँसगढी नपा	195	०
२९९	ब्लान्केट	गोटा	बाँसगढी नपा	40	०
३००	बारुण यन्त्र	गोटा	बाँसगढी नपा	1	०

क्रस	सामग्रीको विवरण	एकाई	सामग्री रहेको निकाय	हालको मैज्दात	थप आवश्यक
३०१	हेड लाइट	गोटा	बाँसगढी नपा	6	०
३०२	नाइलन डोरी	रोल	बाँसगढी नपा	2	०
३०३	लाइफबाइ रिड	गोटा	बाँसगढी नपा	3	०
३०४	जमसुट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०५	हेल्मेट	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०६	ग्लोभ्स	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०७	फायर स्वाटर	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०८	फायर रेक हु	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	
३०९	व्याक प्याक पानी पम्प	थान	डिभिजन वन कार्यालय	२६	

११. विषयगत क्षेत्रहरूको विवरण :

विषयगत क्षेत्रहरू	अगुवा संस्था	सदस्यहरू	
१) समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, नेपाल टेलिकम स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका नेपाल पत्रकार महासंघ राष्ट्रिय अनुसन्धान, कर्णाली वेसीन कार्यालय, CSDR/PA, KMJS Nepal, RKJS
२) खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल, नेपाल प्रहरी, गाउँपालिकाहरू, नगरपालिकाहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DEOC, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय ईलाका प्रहरी कार्यालयहरू बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, ठाकुरद्वारा
३) गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज र नेपाल रेडक्रस, बर्दिया शाखा	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, सुरक्षा निकाय, एक्सन एड नेपाल, युनिसेफ, डिभिजन वन कार्यालय, प्लान नेपाल	DEOC, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा, शिक्षा शाखा) उद्योग व्यापार संघ, गैसस महासंघ, कमैया महिला जागरण समाज
४) खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन	एकीकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरू, नेपाल प्रहरी, जिल्ला समन्वय समिति विश्व खाद्य कार्यक्रम रेडक्रस, एक्सनएड नेपाल	नेपाल खाद्य संस्थान राजापुर, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल, गैसस महासंघ, जिल्ला खाद्य अधिकार संजाल, उद्योग वाणिज्य संघ,
५) खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके फिल्ड कार्यालय बर्दिया	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वेस बर्दिया, जनजागरण महिला संघ	युनिसेफ, प्लान, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल
६) संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला बालकल्याण समिति नेपाल प्रहरी, जि.स.स. युनिसेफ, एक्सन एड नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान नेपाल	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल, दलित महिला उत्थान संघ, माइति नेपाल, शक्ति समुह, ओरेक नेपाल
७) स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय, बर्दिया	जिल्ला अस्पताल, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस ,आयुर्वेद अस्पताल	सरकारी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरू, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, जनजागरण महिला संघ, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरू, औषधि व्यवसायी संघ
८) आपत्कालिन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सम्बन्धित स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखाहरू, जिल्ला समन्वय समिति, एक्सन एड नेपाल युनिसेफ, प्लान नेपाल, जिल्ला समन्वय समिति	प्याब्सन, एन प्याब्सन आरकेजेएस, वेस बर्दिया, कमैया महिला जागरण समाज नेपाल

विषयगत क्षेत्रहरू	अगुवा संस्था	सदस्यहरू
९) पुनःस्थापना तथा पुर्ननिर्माण	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई, नेपालगञ्ज डिभिजन कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय बाँके फिल्ड कार्यालय बर्दिया, बबई सिंचाई आयोजना, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति (प्राविधिक शाखा)
		सा.वन उपभोक्ता समितिहरू, नेपाल टेलिकम, जिल्लामा कार्यरत अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरू, एक्सन एड नेपाल, केयर नेपाल, कमैया महिला जागरण समाज, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

१२. सरोकारवाला निकायको जिम्मेवारी

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	- समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने - आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोगका लागि समन्वय गर्ने
२	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने
३	स्थानीय तहहरू	प्रमुख/ अध्यक्ष	- नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने - विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरि राहत कार्यमा सहयोग गर्ने - आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिकको लागि समन्वय) - तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन - स्थानीय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य सस्थालाई सक्रिय एवं तयारी हालतमा राख्ने
४	सुरक्षा निकायहरू	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	- सुरक्षा व्यवस्था गर्ने - विषयगत समितीमा रहि सहयोग गर्ने - राहत वितरणमा सहजीकरण गर्ने - आपतकालीन उद्धार कार्यमा परिचालन हुने
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुख/प्रतिनिधि	- समन्वय - स्रोत संकलनमा सहयोग - कार्यकर्ता एवं जनपरिचालन गर्ने - आपसी सदभाव र सहयोग कायम गराउने
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	- सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेषण - तथ्यांक व्यवस्थापन - राहत वितरणको समन्वय गर्ने

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			आवश्यकता र उपलब्धताको पहिचान गरी जानकारी गराउने
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	- स्रोतको खोजी गर्ने - राहत वितरणमा समन्वय गर्ने - कोभिड-१९ समेतलाई मध्येनजर राखी विषयगत क्षेत्रको अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	- राहत, खाद्यसामग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापन - आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	- विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने - सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने - राहत वितरणको सहजीकरण गर्ने - सामग्री जुटाउने ,समन्वय गर्ने
१०	सबै उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	- त्रिपाल, कम्मल लगायत अन्य आवश्यक सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने - आवश्यक सहयोग गर्ने
११	यातायात व्यवसायी प्रा.लि.हरु	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	राहत तथा उद्धार कार्यका लागी यातायातका साधनहरु र आवश्यकता अनुसार जनशक्ती उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यमहरु	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	- सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण - सचेतनामुलक सूचना तथा समाचार सम्प्रेषण गरी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने।
१३	नागरिक समाज	संयोजक	- राहत कार्यमा सहयोग तथा समन्वय - मानव अधिकारको संरक्षण तथा समाधानमा सहयोग पुर्याउने
१४	पेशागत व्यवसायी समितिहरु	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	राहत संकलन, वितरण र उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग गर्ने

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	अध्यक्ष/प्रतिनिधि	- मानव स्रोत परिचालन गर्ने - स्रोत साधन संकलनमा सहयोग गर्ने - गै.स.स .वीच समन्वय - क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने - जनचेतना जगाउने
१६	बर्दिया अस्पताल	प्रमुख	- गर्मीयाममा हुने रोगव्याधि उपचारका लागि प्रयास तयारी अबस्थामा रहने - लक्षण सहितका कोभिड १९ सङ्क्रमितको जाच/ परिक्षण र उपचारको लागि उपलब्ध श्रोत साधनको व्यवस्था मिलाई तयारी अबस्थामा रहने - आवश्यक समन्वय गरी श्रोत साधन जुटाउने/परिचालन गर्ने
१७	स्वास्थ्य कार्यालय	प्रमुख	- तत्काल भाइरलको रुपमा देखिएको नागरिक स्वास्थ्यलाई मध्येनजर राखी बिषयगत क्षेत्रको अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने - जिल्ला स्थित स्वास्थ्य सस्थाहरुलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउदै सक्रिय राख्ने - श्रोत साधन जुटाउने, समन्वय एवं परिचालन गर्ने

१३. प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरुको विवरण :

अ. आगोको प्रकृति अनुसार वर्गिकरण

अग्नी अथवा आगो रासायनिक दृष्टिकोणबाट एक जैविक पदार्थहरुको कार्बन तथा अन्य तत्वहरुकव अक्सिजनसँग एक प्रकारको संयोग हो जसबाट धुवाँ, गर्मी/तातो र प्रकाश उत्पन्न हुन्छ । अग्निको ठूलो उपयोगिता छ । चिसोमा हात-खुता तताउने, हरेक दिन चुल्होमा खाना पकाउने देखि लिएर परमाणु बमद्वारा ठुला ठुला भौतिक संरचनाहरुलाई एकै छिनमा नष्ट गरिदिने जस्ता सबै कामहरु आगोले नै गर्छ । आगो उत्पन्न हुनका लागि पदार्थको अनिवार्य उपस्थिति हुनुपर्ने भएकाले यिनै पदार्थहरुको आधारमा यसलाई ६ प्रकारमा विभाजन गरिएको छ ।

क. **वर्ग ए आगो (Class A):** ठोस पदार्थमा लाग्ने आगोलाई ए (A) क्लासमा राखिएको छ। जसको आफ्नै वजन, आकार र स्थान ओगटेर बसेको हुन्छ। यस प्रकारको इन्धन कागज, काठ, कपडा, प्लाष्टिक जस्ता सुख्खा ज्वलनशील पदार्थबाट बनेको हुन्छ। यस प्रकारको आगो निभाउनका लागि मानिसहरूको समूहले वा उपकरणले आगोबाट ताप हटाउनका लागि पानीको प्रयोग गर्दछ। यसरी निभाइएको आगो पुर्ण रूपमा ननिभ्नेलसम्म धुवाँ आइरहन्छन्। आगो निभाएपछि जलेका र जल्न सक्ने सामग्रीहरूलाई आगलागी भएका भवनबाट टाढा हटाउनु पर्छ।

ख. **वर्ग बी आगो (Class B):** यस वर्गको आगो सामान्यतया ग्रीज, पेट्रोलियम पदार्थ, रंग वा प्रज्वलनशील तरल पदार्थमा हुने आगलागी हो। तरल पदार्थको वजन हुन्छ तर आकार हुँदैन। पानीको मात्रा नभएका वा कम भएका तरल पदार्थहरूमा आगलागीको सम्भावना बढी हुन्छ। यस वर्गको आगलागी निभाउनका लागि सुख्खा रसायन, कार्बनडाइअक्साइड वा अन्य उपकरणको प्रयोग गरिन्छ।

ग. **वर्ग सी आगो (Class C):** यस वर्गको आगो सामान्यतया इन्धनका रूपमा प्रयोग गरिने विभिन्न प्रकारका ग्याँसमा हुने आगलागी हो। ग्याँस पदार्थको वजन तथा आकार हुँदैन।

इन्धनको रूपमा प्रयोग गरिने जुनसुकै ग्याँस पदार्थहरूमा आगलागीको सम्भावना बढी हुन्छ। यस वर्गको आगलागी निभाउनका लागि सुख्खा रसायन, कार्बनडाइअक्साइड वा अन्य उपकरणको प्रयोग गरिन्छ। यसका साथै आगलागी क्षेत्रमा फेलन नदिनका लागि चिस्यान कायम गरिन्छ।

घ. **वर्ग डी आगो (Class D):** धातुमा लाग्ने आगोलाई यस वर्गमा राखिएको छ। यस प्रकारका आगलागी अत्यधिक रूपमा औद्योगिक क्षेत्रमा हुने गर्दछ। यस प्रकारको आगलागीबाट अन्यमा भन्दा बढी क्षति हुने र निभाउन पनि कठिनाई हुन्छ। यस वर्गको आगलागी निभाउनका लागि माथी उल्लेख गरिएका सबै प्रकारका आगो निभाउन प्रयोग गरिने उपकरण तथा सामग्रीहरू प्रयोग गरिन्छ।

ड. **वर्ग इ आगो (Class E):** विद्युतीय सर्ट सर्किटका कारण हुने आगलागीलाई यस वर्गमा राखिएको छ। विद्युत आफैमा आगलागीको इन्धन नभएर तापको श्रोत हो। यसबाट उत्पन्न हुने झिल्ला(Spark) को

अन्य इन्धनको सम्पर्कमा आउँद आगलागी हुन्छ। यसबाट हुने आगलागी रोक्नका लागि सबभन्दा उत्तम उपाय विद्युत लाइन काट्ने नै हो र त्यसपछि माथिका B र C मा निभाउन प्रयोग गर्ने उपकरणहरू यसमा पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ।

च. वर्ग के आगो (Class K): विशेष गरी

भन्सामा हुने आगलागीलाई यस वर्गमा राखिएको छ। हरेक भन्सा एउटा प्रयोगशाला जस्तो हो। यहाँ ठोस, तरल, ग्यास र विद्युत जस्ता सबै प्रकारका इन्धन

रहेका हुन्छन् र हालसम्म भएका आगलागीलाई हेर्ने हो भने सबैभन्दा बढी यही प्रकारको आगलागी भएको र क्षति पनि सोही अनुसार भएको पाइन्छ। यस प्रकारको आगो निभाउन सबभन्दा पहिला कुन वर्गको आगलागी हो त्यसको पहिचान गरी सोही अनुसारका यन्त्र तथा उपकरणहरू प्रयोग गर्नुपर्दछ।

आ. आगलागीको स्थान अनुसार प्रकार:

आगोको प्रकोप र अन्य विपद् धेरै कारणहरूले हुन्छन्, जसमध्ये केही हाम्रो आफ्नै कारणबाट र केही हाम्रो नियन्त्रण बाहिरका कारणहरूबाट हुन्छन्। आगोको सामान्य रूपले पनि भयंकर विनाश निम्त्याउन सक्छ, जसमा जलाउने (आगलागीका) माध्यमबाट भौतिक क्षति गर्ने सम्भावना धेरै रहेको हुन्छ। आगलागीको प्रकोपले मानवीय जीवन र सम्पत्ती क्षति गर्नुका साथै वातावरणीय प्रदूषण र

मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन, २०७४ मा आगलागी नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्था

आपराधिक नियतले गरिने आगजनीलाई दुरुत्साहन गर्ने उद्देश्यले मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन, २०७४ को २८५, आपराधिक उपद्रव गर्ने नहुने (३) उपदफा (१) को (घ) मा कसैको घर, कार्यालय वा कुनै सम्पत्तिमा आगो लगाई वा विस्फोटक पदार्थ प्रयोग गरी आपराधिक उपद्रव गरेकोमा दुई वर्षेखि पाँच वर्षम्म कैद र बीस हजारदेखि पचास हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना हुने व्यवस्था गरी नियतवस गर्ने आगजनी कार्यलाई अपराधका रूपमा लिएको पाइन्छ।

पानीलाई दुषित बनाउने जस्ता नकारात्मक असरहरू पर्दछ। आगोको राम्रो ज्ञान, यसका विशेषताहरू र प्रकृतिले घरमा हुन सक्ने सम्भावित आगलागीका जोखिमहरू पहिचान गर्न क्षमता बढाउँछ र दक्षता अभिवृद्धि र प्रभावकारी पूर्व तयारी गर्न सके आगलागी हुन र फैलनलाई रोक्न सक्षम बनाउँछ। आगलागी भएका स्थान र हाम्रो परिवेश अनुसार यसलाई निम्न तीन प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ।

क. घरेलु आगलागी:

विभिन्न कारणबाट घरभित्र वा बाहिरबाट घरमा उब्जिएर भएको आगलागीलाई घरेलु आगलागी भनिन्छ। घरहरूमा आगो अचानक आउँछ र चाँडै फैलिन सक्छ र घरहरू नष्ट हुन्छन्, सामग्री र वरपर रहेका सम्पत्ती नष्ट गर्छ र जीवन खतरामा पारिदिन्छ। घरेलु आगो विभिन्न तरिकाले उत्पन्न हुन्छन् र खुल्ला रूपमा राखिएका बल्ने इन्धन वा छिट्टै सल्कन सक्ने बस्तुहरू प्रशस्तै हुने भएकाले सजिलै आगो फैलन सक्छ। घरेलु आगलागी हुनुका प्रमुख कारणहरूमा लापरवाही, आगजनी र चट्याङ्ग रहेका छन्। लापरवाही भन्नाले घरमा भएका गलत विद्युत वाइरिङ्ग, विद्युतीय उपकरण, खाना पकाउने उपकरण तथा इन्धन, घर नजिक आगलागी हुनसक्ने फोहोर र सुकेका रुखहरू हुनु, मैनावत्ती र अन्य खुल्ला आगोको लापरवाही पूर्णप्रयोग, धुम्रपान, बच्चाहरूको जिज्ञासुपन, घरबाहिर नजिकै गरिने मासु सेक्ने काम, खुल्ला रूपमा घरमा प्रयोग गरिने टुकीबत्तीहरू र सचेतनाको कमी हुन्। आगजनीलाई अर्कोको सम्पत्तीको गलत नियत वा दुर्भावनाले जलाउने कार्यको रूपमा परिभाषित गरिएको छ। दंगा, हडताल, सामाजिक अशान्तिको बेला घरमा आगजनी हुन वा आगो लगाउन सकिन्छ। चट्याङ्ग पर्ने समयमा विजुली चम्कँदा आगो लाग्न सक्छ। यसबाट धेरै ठुलाठुला आगलागीका घटनाहरू भएका छन् र धेरै मानिसको ज्यान जानुका साथै भौतिक संरचना तथा सम्पत्ति क्षति भएको छ। यसलाई लाइटेनिङ्ग एरेष्टर स्थापना गरेर यसबाट हुने क्षति कम गर्न सकिन्छ।

घरेलु आगलागीको प्रमुख कारणहरू:

- लापरवाही
- आगजनी
- चट्याङ्ग

लापरवाही:

आगलागीको विपद निम्तिने एक प्रमुख कारण ठाउँ लापरवाही हो। आगो सम्हाल्ने व्यक्तिले गम्भिर रूपमा नलिदा आगलागी हुने सम्भावना धेरै बढ्छ। आगोको प्रकोप निम्त्याउन सक्ने केही लापरवाही व्यवहारहरू निम्नानुसार रहेका छन्।

- घरमा भएको गलत विद्युत वायरिङ्ग
- घरमा प्रयोग गरिने विद्युतीय उपकरण
- खाना पकाउने उपकरण तथा इन्धन
- घरको नजिक आगलागी हुनसक्ने फोहोर र सुकेका रुखहरू।
- मैनावत्ती र अन्य खुल्ला आगोको लापरवाही प्रयोग।
- आगोसंग सम्बन्धीत काममा लापरवाही।
- घरमा रहेका ज्वलनशील तरल पदार्थ।
- धुम्रपान।

- बच्चाहरुको जिज्ञासुपन ।
- घरबाहिर नजिकै गरिने मासु सेक्ने काम (Barbeques and grills)
- खुल्ला रुपमा घरमा प्रयोग गरिने टुकीबत्तीहरु ।
- सचेतनामा कमी

आगजनी

आगजनीलाई अर्कोको सम्पतिको गलत नियत वा दुर्भावनाले जलाउने कार्यको रुपमा परिभाषित गरिएको छ र दंगा हडताल वा सामाजिक अशान्तिको बेला घरमा आगजनी हुन वा आगो लगाउन सक्छन । आगजनि र जानाजानी आगो प्राय जसो बाहिरबाट भएको देखिन्छ । तर प्राय :यसबाट हुने मृत्यु घाइते र भौतिक संरचनाहरुमा क्षति वा नोक्सान विशेष गरि घरहरुमा हुने गर्दछ । आगजनिको कारण हुने आगोको प्रकोप प्रायःघरधनिको नियन्त्रण भन्दा बाहिर हुन्छ । धेरैजसो राजनितिक र धार्मिक दृष्टिकोणबाट घरधनिको सम्पतिलाइ अपराधिक आगजनिका लागी लक्षित गरेको पाईन्छ ।

चट्याङ्ग

चट्याङ्ग पर्ने समयमा बिजुलि चम्कदा आगो लाग्न सक्छ । यसबाट धेरै ठुलाठुला आगलागीका घटनाहरु भएका छन र धेरै मानिसहरुको ज्यान जानुका साथै भौतिक संरचना तथा सम्पत्ती क्षति भएको छ । यसलाई लाइटेनिङ्ग एभरेष्ट स्थापना गरेर यसबाट क्षति कम गर्न सकिन्छ ।

वनडडेलो:

वनडडेलो वन, झाडी वा वनस्पतिमा लागेको आगोलाई भनिन्छ जसलाई जंगल, घाँसे मैदान, टुन्ड्रा क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक जग्गामा कुनै अनियन्त्रित र नतोकिएको इन्धन वा बोटहरु जलाउने रुपमा वर्णन गर्न सकिन्छ । डडेलोले प्राकृतिक इन्धन जलाउँछ र वातावरणीय अवस्था अनुसार तिब्रतर रुपमा फैलिन्छ । वन डडेलो निम्न दुई कारणबाट हुने गरेको छ ।

वनडडेलो नियन्त्रण सम्बन्धी व्यवस्था

विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २०६६ ले वन डडेलोलाई विपद्का रुपमा सूचीकृत गरेको छ ।

वन डडेलो व्यवस्थापन र नियन्त्रणको लागि नेपालमा वन नीति, रणनीति र वन सम्बन्धि ऐन तर्जुमा गरिएका छन ।

संघीय वन ऐन, २०७६ ले वनडडेलो विरुद्ध कडा कानुनको व्यवस्था गरेको छ ।

ऐनको दफा ४९ को खण्ड (घ) मा राष्ट्रिय वनमा आगो लगाउने वा आगलागी हुन जाने कार्य कसैले गरेमा त्यसलाई फौजदारी अपराध मानी सजाय हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

दफा ५० को उपदफा ४ मा त्यसरी वनमा आगो लगाउने व्यक्तिलाइ अपराध पुष्टी भएमा क्षति भएको विगो असुल गरी तीन वर्षसम्म कैद वा साठी हजार रुपैया सम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने व्यवस्था रहेको छ ।

क) प्राकृतिक

ख) मानविय

डडेलो कतै प्राकृतिक रुपमा लाग्ने गरेको छ भने नेपालमा अधिकांश आगलागी र वनडडेलोका घटनाहरु मानवीय कारणबाटै घटित हुने गरेका छन । मानिसको असावधानिका कारण आगो

बस्तिबाट कृषकजन्य कुडाकर्कट डढाउने क्रममा आगोका श्रोतहरू ननिभाई त्यसै फालिदिनाले जंगलमा फैलन्छ। कतिपय व्यक्तिले पनि वनमा डढेलो लगाईदिने गरेको पाईन्छ। तर पछिल्लो समयमा विश्वव्यापी रूपमा जलवायु परिवर्तनसँगै गर्मी र खडेरीको क्रम बढ्दै गएकोले आगलागी बढाउन जलवायु परिवर्तनको पनि ठुलो भुमिका छ भन्ने मतहरू देखिन्छन्। डढेलो व्यवस्थापनको लागि विभिन्न निकायहरूबाट आ-आफ्ना क्षमता अनुसार केही निरोधात्मक तथा केहि नियन्त्रणात्मक उपायहरू अवलम्बन गर्दै आएको पाईन्छ।

ख. औद्योगिक आगलागी: औद्योगिक आगलागी एक प्रकारको औद्योगिक विपद् हो जुन औद्योगिक क्षेत्रमा फेलिएको अनियन्त्रित ज्वाला हो। औद्योगिक आगलागी प्रायजसो विस्फोटका साथ सँगसँगै देखा पर्छ। तिनीहरू प्राय त्यस्ता सामग्रीहरूमा हुने सम्भावना हुन्छ जहाँ धेरै ज्वलनशील सामग्रीहरू उपस्थित रहेका हुन्छन् त्यस्ता सामग्रीहरूमा पेट्रोल, पेट्रोलियम पदार्थहरू जस्तै पेट्रोरसायन वा प्राकृतिक ग्यास समावेश भएका हुन्छन्। औद्योगिक आगलागी र विस्फोटनका प्रमुख कारणहरूमा ज्वलनशील धुलो, ताप उत्पन्न गर्ने काम (वेल्डिङ, कटिङ आदि), ज्वलनशील तरल पदार्थ र ग्यासहरू, उद्योगमा भएका उपकरण र मेसिनरीहरू, विद्युतीय खतराहरू आदी पर्दछन्।

कहिलेकाँहि धुलो वा पाउडर दहनको संकटासन्न हुन्छन् र तिनीहरूको प्रज्वलनले धुलो विस्फोटन गराउन सक्छ। गम्भिर प्रकारका औद्योगिक आगलागीका कारण धेरै मानिसहरू घाइते हुने धेरैको ज्यान जाने ठुलो आर्थिक क्षति वरपरको समुदाय र वातावरणलाई समेत नोक्सान पुर्याउँछ।

प्राकृतिक प्रकोप विश्लेषण (PHA) औद्योगिक प्रकृयाको लागी सम्भावित प्रकोपहरूको संगठित र व्यवस्थित लेखा जोखाको सेट हो जुन आगलागी विस्फोट बिषाक्त वा ज्वलनशील रसायन निस्कनु र खतरनाक रसायनहरूको व्यापक फैलावट जस्ता संभावित कारणहरू र परिणामहरूको विश्लेषण गर्न प्रयोग गरिन्छ।

औद्योगिक आगलागी हरेक वर्ष उद्योग र सरकारलाई करोडौंको आर्थिक नोक्सानि गर्दछ मौद्रिक रूपमा तुलना गर्न नसक्ने मानविय जिवनको क्षति हुन्छ। औद्योगिक आगलागी र विस्फोटनका प्रमुख कारणहरू निम्न हरेका छन्।

- ज्वलनशील धुलो
- ताप उत्पन्न गर्ने काम (वेल्डिङ कटिङ आदी)
- ज्वलनशील तरल पदार्थ र ग्यासहरू
- उद्योगमा भएका उपकरण र मेसिनरीहरू
- विद्युतीय खतराहरू

इ. आगलागी नियन्त्रण र यसमा प्रयोग हुने उपकरणहरू:

आगलागीको विपद् कुनै पनि बेला कहीं पनि घट्न सक्छ। विगतमा भएका आगलागीका घटना र यसबाट भएको क्षतिलाई हेर्दा नेपालमा यो एउटा विनासकारी विपद्का रूपमा देखिएको छ। यसको लागि हामीले परम्परागत रूपमा प्रयोग गर्दै आइरहेको मौलिक ज्ञान र

प्रविधिलाई समेत प्रवर्द्धन गर्दै आगामी दिनका लागि प्रभावकारी पूर्व तयारी गरी सावधानी अपनाएमा पछि पछुताउनु पर्ने छैन र यसबाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ । आगलागी नियन्त्रण कार्यलाई निम्न तीन चरणमा विभाजन गरिएको छ ।

क. पहिलो चरण: घटनास्थल पुग्नु भन्दा पहिला गर्ने कार्य विवरण

ख. दोस्रो चरण: घटनास्थल पुगेपछि गर्ने कार्य विवरण

ग. तेस्रो चरण: उद्धार पश्चातको कार्य विवरण

क. पहिलो चरण: घटनास्थल पुग्नु भन्दा पहिला गर्ने कार्य विवरण

१. पानी सहितको दमकल (Fire Engine) तयारी गर्ने ।
२. व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरू (PPEs) तथा मौसम, समय र भौगोलिक बनोट अनुसारका अन्य अत्यावश्यक बन्दोबस्तीको प्रबन्ध गर्ने ।
३. BA(Breathing Apparatus) Set को तयारी गरी Air Pressure चेक गर्ने (कम्तिमा २५० Bar हुनुपर्ने)
४. उद्धारमा खटिने जनशक्तिको कार्य विभाजन, संकेत नम्बर र कल साइन समेत वितरण गर्ने
५. आगलागीको प्रकृति, स्थान, बाटो, दुरी आदिको बारेमा आवश्यक जानकारी लिई कमाण्डरले टोलीलाई ब्रिफिङ गर्ने ।
६. नजिकको पानीका श्रोतहरूको विवरण तयार गर्ने ।
७. उद्धार सामग्रीहरू (Ladder, BA Set, Hose, Branch, Fire Extinguisher, Rope, Stretcher, संचार सेट आदि) निरीक्षण गरी रुजु गर्ने ।
८. स्थानीय प्रहरी लगायत अन्य सरोकारवाला निकायहरूसँग निरन्तर समन्वय गरी घटनाको ताजा विवरण लिइरहने ।
९. घटनास्थलमा सुरक्षित एवम् यथाशीघ्र पुग्ने ।

ख. दोस्रो चरण: घटनास्थल पुगेपछि गर्ने कार्य विवरण

१. सुरक्षित स्थानबाट घटनास्थलको नजिकसम्म पुगी जोखिम क्षेत्रको असर र संभावित जोखिमको सुक्ष्म अवलोकन तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।
२. स्थानीय प्रहरी र अन्य सरोकारवाला निकायहरूको सहयोगमा घटनास्थल सुरक्षा गर्ने तथा सर्वसाधारणलाई जोखिमबाट टाढा राख्ने ।
३. उद्धारकर्ताहरूले व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरू (PPEs) को दुरुस्त प्रयोग गर्ने ।
४. संभावित जोखिम (विजुलीको करेन्ट, भवन ढल्न सक्ने जोखिम, विष्फोट हुन सक्ने ग्याँस सिलिण्डर लगायत खतराजन्य वस्तु आदि) को मूल्याङ्कन गरी सुरक्षा सतर्कता अपनाउने ।
५. आगलागीमा कोही व्यक्ति परे वा नपरेको एकीन गर्ने, उद्धार कार्यलाई प्राथमिकीकरण गर्ने ।
६. उद्धारकर्ता तथा दमकला अपरेटरले जोडीमा परिचालित भई उद्धार कार्य तथा आगलागी नियन्त्रण गर्ने ।

७. टोली कमाण्डर र उद्धारकर्ता बीच निरन्तर संचार सम्पर्कमा रही आगलागी नियन्त्रण र उद्धार कार्यलाई एकै साथ लैजाने।
८. थप पानीको लागि श्रोतको पहिचान गर्ने तथा कृत्रिम पोखरी आवश्यकता अनुसार निर्माण गर्ने।
९. उद्धारकर्ताले आफ्नो सुरक्षाको विशेष ध्यान दिई BA Set को प्रयोग गर्दा चेतनामूलक आवाज (Warning Beep) को ख्याल गर्ने।

ग. तेस्रो चरण: उद्धार पश्चातको कार्य विवरण

१. कमाण्डरले उद्धारकर्मीहरूको स्वास्थ्य अवस्थाका बारेमा जानकारी लिने।

२. उद्धार सामग्रीको संख्या र अवस्थाको निरीक्षण गर्ने।

३. आगलागी नियन्त्रण तथा उद्धार पश्चात मानवीय क्षति, घाइते, पीडित, अनुमानित क्षति, आगलागीको कारण तथा कार्यसम्पादन सम्बन्धमा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी भए गरेका कार्यको समीक्षा र जाहेर गर्ने एवम् अन्य कानूनी प्रकृया लगायत अभिलेखीकरणका लागि स्थानीय प्रहरीसँग समन्वय गर्ने।

४. सञ्चार माध्यमसँगको सम्पर्क कमाण्डरले मात्र गर्ने तथा आवश्यक विवरण उपलब्ध गराउने।

Fire Extinguisher Chart / अग्निशामक चार्ट						
Extinguisher / अग्निशामक		Type of Fire / अग्नि के प्रकार				
Colour / कलर	Type / प्रकार	Solids (Wood, paper, Cloth, etc) / ठोस (लकडी, कागज, कपडा, आदि)	Flammable Liquids / ज्वलनशील द्रव / तरल	Flammable Gases / ज्वलनशील गैस	Electrical Equipment / विद्युत उपकरण	Cooking oils & Fats / खाना पकाने वाला तेल और फैट
	Water / पानी	Yes / हाँ	No / नहीं	No / नहीं	No / नहीं	No / नहीं
	Foam / फोम	Yes / हाँ	Yes / हाँ	No / नहीं	No / नहीं	No / नहीं
	Dry/ABC Powder / ड्राय/एबीसी पावडर	Yes / हाँ	Yes / हाँ	Yes / हाँ	Yes / हाँ	No / नहीं
	Carbon Dioxide (CO2) / कार्बन डाईऑक्साइड	No / नहीं	Yes / हाँ	No / नहीं	Yes / हाँ	No / नहीं
	Wet Chemical / वेट केमिकल	Yes / हाँ	No / नहीं	No / नहीं	No / नहीं	Yes / हाँ

१४. आगलागीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने पूर्व तयारीहरू :

क. सम्बन्धित पालिका र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले एफ.एम. रेडियो, सामाजिक संजाल, पत्रपत्रिका, सामाजिक अगुवाहरू मार्फत तपसिलका सन्देशहरू प्रसारण गर्ने :

- हावाहुरी चलेको समयमा आगो बाल्ने नगरौं ।
- शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा झोलिलो खानेकुराहरू खाने गरौं ।

- बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला तथा विरामीहरुको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाऔं ।
- अत्याधिक गर्मीको कारण विरामी भएमा तत्कालै नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरुन्त उपचारको लागि व्यवस्था मिलाऔं ।
- गर्मीका कारण पशुपंक्षी विरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरुन्तै सम्पर्क गरी औषधी उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाऔं ।
- सलाई, लाइटर जस्ता प्रज्वलनशील सामग्रीहरु बालबालिकाहरुले नभेट्ने ठाउँमा सुरक्षित राखौं ।
- भान्सामा खाना बनाउँदा ग्याँस वा आगो बल्ने अवधिभरी भान्सा छाडेर टाढा नजाऔं ।
- यथासम्भव ग्याँस सिलिण्डरलाई भान्सा कोठाभन्दा बाहिर नै राखौं ।
- सिलिण्डरको पाइप, सिलिण्डर समय-समयमा जाँच गरी कुनै खराबी वा टुटफुट भएमा, तुरुन्त मर्मत गराऔं ।
- खाना बनाइसकेपछि ग्याँसको रेगुलेटर बन्द गर्ने तथा समय-समयमा ग्याँस सिलिण्डर र पाइपको सरसफाई गरौं ।
- ग्याँस सिलिण्डर घर ल्याउन अघि सिल नभएको, तौल कमजस्तो लाग्ने, धेरै गन्हाउने लिक भएको शंकास्पद सिलिण्डर नल्याऔं ।
- घरमा भएका विद्युतीय उपकरणहरु सही अवस्थामा छु/छैन नियमित जाँच गरी नाङ्गो तार, टुटेफुटेका स्वीच, एक्सटेन्सन कर्डलाई मर्मत् तथा परिवर्तन गरौं ।
- एक्सटेन्सन कर्डमा धेरै विद्युत खपत गर्ने आइरन, हिटर, फ्रिज, माइक्रोवेभ ओभन, मोटर तथा अन्य धेरै उपकरण जोडेर एकैचोटी प्रयोग नगरौं ।
- २ पिन स्विचको बदलामा सिधै नाङ्गो तार सकेटमा जोडेर विद्युतीय सामग्री कहिल्यै प्रयोग नगरौं ।
- प्रयोग नभएको अवस्थामा विद्युतीय सामग्रीहरु सकेटबाट निकालेर अलग राखौं ।
- राती सुत्ने बेलामा वा घर छाडेर बाहिर जानुपर्दा सम्पूर्ण विद्युतीय उपकरणहरु बन्द गरेर मात्र जाऔं ।
- हावा चलेको अवस्थामा खुला स्थानमा आगो नबालौं, बारी, बाटोमा बालिएको आगो पूर्ण रूपमा निभेको निक्यौल गरौं ।
- घरमा पेट्रोल, डिजेल, मट्टीतेलको भण्डारण नगरौं । गर्ने परेमा बालबालिकाको पहुँचबाट टाढा राखौं ।
- घरमा प्रज्वलनशील पदार्थहरु राख्न परे यसलाई छुट्टै, उपयुक्त भाँडोमा राम्रोसँग बिको बन्द गरेर मात्र राख्नुहोस्, जहाँ आगोको स्रोत सहजै पुग्न नसकोस् ।
- केटाकेटीले जोखिम आँकलन गर्न सक्दैनन् उनीहरु खेल्ने क्रममा ठूला मानिसको नक्कल गरेर आगोको प्रयोग गर्न सक्दछन् केटाकेटीलाई मात्र घरमा एकलै नछाड्नुहोस् ।
- घर तथा घर वरपर सरसफाइ कायम राख्नुहोस्
- घर, गोठ खाली छाडेर नजानुहोस्, आफू केही समयका लागि जानुपर्दा छिमेक वा आफन्तलाई हेरचाह गर्न आग्रह गरौं ।
- कोठाभित्र चुरोट नखानुहोस् तथा जथाभावी चुरोटका टूटा नफ्याकौं ।

अनेपक्षित आगलागीका पूर्व तयारी :

- आफ्नो मोबाइलमा वा घरको टेलिफोन सम्पर्क सूचीमा वारुण यन्त्र दमकलको नम्बर सेभ गरेर राख्नुहोस्
- घरमा रहेका पानीका ट्याङ्की पूर्ण रूपमा रिक्तो हुञ्जेल प्रयोग नगर्नुहोस्, आकस्मिक अवस्थाको लागि केही मात्रामा पानी जोहो गरेर राख्नुहोस् ।
- घरमा फायर बल्याङ्केट, फायर एक्स्टिन्गुअर राख्नुहोस् ।
- कोठामा सिठी, टर्चलाइट सदैव तैयारी अवस्थामा राख्नुहोस् ।
- कोठामा खन्ती, झम्पल, मार्तलजस्ता सामग्री सुरक्षित साथ राख्नुहोस्, जसले आकस्मिक अवस्थामा झ्याल, ढोका फोडेर बाहिर निस्कन सकियोस्
- आफू बसेको घर वा कार्यालयमा आकस्मिक अवस्थामा कसरी सुरक्षित साथ बाहिरिन सकिन्छ, त्यसको पहिचान तथा आँकलन गर्नुहोस् ।
- वन क्षेत्रमा डुँढेलो लगाउने तथा चुरोट खाएर जथाभावी नफ्याक्नुहोस् ।

आगो निभाउने बाल्टिन (Fire Bucket)

आगोलाई पिटेर निभाउने उपकरण (Fire Beater)

आगलागी भई हालेमा के गर्ने ;

- तपाईंले कुनै आगलागीको घटना देख्नु भएमा, तत्काल छेउछाउमा रहेका अन्य व्यक्तिलाई पनि खबर गर्नुहोस् र नियन्त्रणमा सहयोगका लागि आग्रह गर्नुहोस् ।
- आगलागी कसरी भएको जान्ने प्रयास गर्नुहोस् । विद्युतीय वा अन्य आगो
- आगोको आकारमा विचार पुऱ्याउनुहोस्, आगो फैलन सक्ने र आगो तपाईंको नियन्त्रणमा आउने सम्भावना छैन भने तत्काल वारुण यन्त्रलाई खबर गर्नुहोस् ।
- विद्युतबाट आगो लागेको शङ्का लागेमा घरमा रहेको मेनस्विच तत्काल बन्द गर्नुहोस् ।
- विद्युतीय बाहेक अन्य सामान्य सानो आगलागी छ भने पानीको सहायताले निभाउने प्रयास गरौं ।
- आगो कोठाभित्र लागेको छ र नियन्त्रण गर्न सम्भव छैन भने कोठाको ढोका बन्द गरौं । यसले आगोलाई सहजरूपमा फैलन दिंदैन ।
- आगलागी भएको स्थानमा अग्नि नियन्त्रक बाहेक अरूलाई प्रवेश गर्न नदियोस् ।
- आफ्नो ज्यान जोखिममा राखेर आगलागी भएको स्थानबाट सामान निकाल्ने प्रयास नगरौं ।
- आगलागी भएको स्थानदेखि नजिकै रहेको मुख्य चौकमा केही सहयोगीलाई वारुण यन्त्रलाई बाटो देखाउनका लागि पठाऔं ।
- आगलागीबाट केही सामग्री जोगाउन सकिन्छ भने त्यसलाई निकालेर सुरक्षित स्थानमा राखौं ।
- व्यक्तिगत घर तथा कार्यलयहरूमा पनि सुरक्षाको लागि बजारमा सहज र सुपथ मूल्यमा उपलब्ध हुने (आगो निभाउने यन्त्र) फायर एक्स्टिन्गुअर, फायर बल्याङ्केट राख्न सकिन्छ, जसले आगलागीको शुरुवाती समयमा नै आगलागीलाई नियन्त्रण गरी जन-धनको थप क्षति हुनबाट रोक्न सकिन्छ ।

ख. सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकायले प्रचार प्रसारका लागि उपयुक्त सामग्रीहरू तयार गरी मातहतका निकायहरूलाई परिचालन गरौं ।

ग. आगलागीको प्रभाव न्यून गर्न स्थानीय तह,, स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितिहरूले जोखिममा रहेका विपन्न तथा गरीब परिवारहरूको पहिचान गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा अन्य सहयोगी संस्थाहरूसँग समन्वयको व्यवस्था मिलाउने ।

१५. आगलागीको जोखिम कम गर्न समुदायले गर्नुपर्ने पहलहरू:

आगलागी विभिन्न प्रकारका हुने भएकाले सोही अनुसारका सावधानीहरू अपनाउनुपर्ने हुन्छ । यस जिल्लामा अधिकांश आगलागीका घटनाहरू सुक्खा मौसममा हुने भएकाले विगतमा आगलागीले पुर्याएको क्षतिलाई दोहोरिन नदिनका लागि स्थानीय, प्रदेश र संघीय कार्यालयहरूले प्राथमिकताका साथ आवश्यक पूर्वतयारी, न्यूनीकरण र प्रतिकार्यका लागि योजना बनाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु जरूरी छ।

यस जिल्लामा आगलागीका ९० प्रतिशत भन्दा बढी घटना असावधानीकै कारण हुने गरेकाले आगलागी हुन नदिन समुदायमा हरेक व्यक्तिले निम्न कुरामा ध्यान दिनु जरूरी छ।

- खाना पकाउन वा आवश्यक कामका आगोको प्रयोग होसियारीका साथ गर्ने
- केटाकेटीलाई आगो प्रयोग गर्नबाट रोक्ने
- सलाई, लाइटर, मट्टीतेल, पेट्रोल, डिजेल जस्ता आगोले सजिलै सल्किने बस्तु सुरक्षित राख्ने र बालबालिकाले नभेट्ने गरी राख्ने
- हुरीबतास चलेको समयमा आगोको प्रयोग नगर्ने
- आगोको प्रयोग गरिसकेपछि अगेनु, चुलो वा आगो बालेको ठाउँमा राम्ररी पानी हालेर आगो पूरा निभाउने
- चुरोट, विँडी, सूति आदी सल्काएर खाँदै नहिड्ने वा खाँदै नखाने, खाएमा राम्ररी निभाएर मात्र त्यसका ठूटा फाल्ने
- वनजङ्गल छेउछाउ आगो नबाल्ने र वनमा आगो नलगाउने।

क. आगलागी भइहाले के गर्ने ?

- आगलागी भएको जानकारी गाउँ समुदायसम्म राम्ररी पुग्नेगरी कराउदै वा सिट्ठी पूकेर जनसहभागिता जुटाउने
- आगो फैलन नपाउदै नियन्त्रणमा तत्कालै जुट्ने
- आगलागी नियन्त्रण गर्ने स्रोत, साधनको सही रूपमा उपयोग गर्ने
- उपलब्ध जनशक्तिलाई लाइनबद्ध गर्ने र पानी, हरिया बोटविरुवा, बालुवा, माटोजस्ता वस्तु एकले अर्कामा हस्तान्तरण गर्दै आगलागी भएको स्थानमा छ्याप्ने
- सबैले सहयोगको भावनाले काम गर्ने
- स्रोतसाधन नभएका स्थानमा छेउछाउमा आगो बढ्न नदिनु नै आगो नियन्त्रणको सफलता भएकाले त्यसतर्फ ध्यान दिने

- आगलागीमा परेका मानसलाई सम्भव भए अवस्था अनुसार कुदेर, पल्टाउँदै वा अन्य सुरक्षित तरिकाबाट बाहिर निकाल्न लगाउने तथा सहयोग पुर्याउने
- आगोको घेराबाट निकाल्न सम्भव नभएका पीडितलाई पानीले भिजेको कपडा दिने र त्यस्तो भिजेको कपडा शरीरमा बेरेर बाहिर निकाल्न सहयोग गर्ने।

ख. घटनाबारे खबर गर्दा पालन गर्नुपर्ने कुरा

घटनाबारे आपतकालिन उद्धारका लागि वारुणयन्त्र सेवालाई खबर गर्दा निम्न कुराहरूको छोटकरीमा जानकारी दिनुपर्दछः

- कस्तो घटना भएको हो ?
- घटना कुन ठाउँमा भएको हो ?
- घटनास्थल पुग्ने बाटो कुन हो ?
- बाटोको अवस्था कस्तो छ ?
- घटनाको प्रकृति कस्तो छ ?
- खबर गर्नेको नाम र सम्पर्क टेलिफोन नम्बर आदि ।

ग. समुदायमा रहेको उद्धार दलले गर्नुपर्ने काम तथा कर्तव्य

- उद्धार दलमा खटिएका अग्नी नियन्त्रकको कर्तव्य आगो निभाउनु मात्र हुँदैन, प्रकोपमा फसेका केटाकेटी, वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त मानिसको उद्धार गर्नु उनीहरूको प्रथम कर्तव्य हुन्छ । त्यसपछि आगो नियन्त्रणका कार्य सुचारु गर्दै घाइतेको उपचारको प्रबन्ध समेत एकैसाथ मिलाउनु पर्दछ। अग्नि नियन्त्रक टोलीले सिधै प्राथमिकताका आधारमा विवेक प्रयोग गरी कार्य गर्नु आवश्यक हुन्छ।

घ. आगो नियन्त्रण टोलीले अपनाउनु पर्ने प्राथमिकताक्रम

- आगलागी भएको स्थान, भौगोलिक अवस्था, मानवीय तथा अन्य भौतिक क्षतिको सम्भावनाको तत्कालै आकलन गरी अग्नि नियन्त्रकले प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्नुपर्ने हुन्छ । प्राथमिकताक्रम नियन्त्रण गर्दा विशेषगरी निम्न विषयलाई ध्यान दिनुपर्दछः

अ. घटनास्थलमा प्राथमिकताका आधारमा काम गर्ने

- आफ्नो सुरक्षा गर्ने
- घाइते र फसेकाको उद्धार गर्ने
- आगलागी नियन्त्रण गर्ने
- आगलागी छेउछाउ फैलन नदिने
- घाइतेको प्राथमिक उपचार गर्ने

आ. उद्धारमा अशक्तलाई पहिलो प्राथमिकता दिने

इ. बालबच्चा, महिला, वृद्धवृद्धा तथा घाइतेको उद्धार गर्ने

ई. सावधानीसाथ काम गर्ने

उ. घटनास्थलबाट निकालेका वस्तुहरूको सुरक्षा गर्ने

ऊ. उद्धार गर्ने, विपद नियन्त्रण गर्ने, घाइतेको प्राथमिक उपचार गर्ने र घाइतेलाई अस्पताल लाने व्यवस्था मिलाउने

ऋ. क्षतिको विवरण लिने

- घटनाको कारण
- घटनास्थलको क्षेत्रफल
- घाइतेको अवस्थाको विवरण
- मृतक, घाइतेको संख्या आदि

ड. आगो नियन्त्रणमा जनसहभागिता

समाजमा भइरहने प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न सरकारी प्रयास मात्र यथेष्ट हुँदैन साथै सरकारको उपस्थिति पनि सबै स्थानमा सम्भव हुँदैन । यसकारण यसका लागि छरछिमेक तथा स्थानीय समुदायको जागरुकता तथा सहभागिता आवश्यक हुन्छ । सामुहिक सहभागिता, रोकथाम तथा न्यूनीकरणका साथानीय ज्ञान तथा प्रविधिको उपयोग सम्बन्धी ज्ञान तथा जनचेतना प्रकोप न्यूनीकरणका लागि सहायक हुन्छन् । समुदायमा जति बढी चेतना जगाउने र क्षमता अभिवृद्धि गर्न सकिन्छ त्यतिनै आगलागी नियन्त्रण तथा विपद् व्यवस्थापनको विकास गर्न स्थानीय समुदायको सहभागितामा समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने निम्न कार्यहरु स्थानीय सरकारले तर्जुमा गरी निरन्तर कार्यान्वयन गर्ने ।

अ. जनचेतनामूलक कार्यक्रमः

आगलागी हुने कारण र त्यसबाट पुग्ने मानवीय, आर्थिक, सामाजिक, भौगोलिक, पर्यावरणीय असरबारे जनतालाई चेतनशील बनाउने, विपद्बाट सुरक्षित गराउने र क्षति न्यूनीकरणमा जनसहभागिता जुटाउने प्रयास पूर्वतयारीको पहिलो कार्य हो । जनचेतना अभिवृद्धि गर्न स्थानीय रेडियो एफ एम, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका जस्ता आमसञ्चारका माध्यमबाट यस्ता घटना हुनसक्ने कारण, क्षति न्यूनीकरणका उपाय, उद्धार, क्षतिको मूल्याङ्कन, तथ्याङ्क संकलन, राहत वितरण आदि विषयमा जानकारी गराउदा घटनाको मात्रा र तिनबाट पुग्ने क्षतिमा कमी आउछ।

आ. गैरसरकारी संस्थाको संलग्नता

नेपालमा प्रकोपका विविध क्षेत्रमा काम गर्ने गैरसरकारी संस्थाहरुको संलग्नता स्थानीयस्तरमा पनि बढ्दै आएको छ । सरकारले आफ्नो दायित्व पूरा गर्न नसकेका क्षेत्रमा आँखा पुर्याएर सामुदायिक सहभागिताका आधारमा काम गर्ने प्रयासमा लागेका धेरै गैरसरकारी संस्थाले प्रकोप व्यवस्थापन, पूर्वतयारी, आपतकालीन उद्धार तथा राहतका क्षेत्रमा कार्यरत छन्। प्रकोपकै अवस्थामा तत्कालै सरकारको उपस्थिति सम्भव नहुन पनि सक्दछ । त्यस्तो अवस्थामा प्रकोपसँग सम्बन्धित कार्य गर्ने गैरसरकारी संस्थालाई आगलागी नियन्त्रण तथा आपतकालिन उद्धार र सहयोगका निमित्त सरिक गराउनु पर्दछ।

इ.सूचनामूलक सामग्रीहरुको निर्माण तथा वितरण

आगलागीबारे सचेत गराएर क्षति न्यूनीकरण र विपद् व्यवस्थापनमा जनसहभागिता जुटाउन सार्वजनिक स्थानमा सरल भाषाका होर्डिङबोर्ड राख्ने, पोस्टर तथा पर्चा जस्ता सूचनामूलक सामग्री तयार गरी सार्वजनिक स्थानहरुमा टाँस्ने तथा वितरण गर्ने जस्ता कार्यबाट आगलागीबाट हुने क्षति न्यून गर्न सकिन्छ।

ई. शिक्षामूलक कार्यक्रम

आगलागी वा अन्य विपद्बाट बच्न पूर्वतयारी, सम्भाव्य स्थानको पहिचान तथा छनोट, प्रकोप रोकथामका उपाय, घटनापछि घाइतेको उद्धार तथा प्राथमिक उपचारको व्यवस्था, राहत वितरण, पुननिर्माण तथा पुनर्स्थापना जस्ता विषयमा सरल भाषामा पाठ्यसामग्रीको व्यवस्था, गाउँघर, सडक वा स्थानीय मञ्चमा देखाउन सकिने नाटक, टेलिफिल्म, प्रदर्शन आदिका माध्यमबाट सबैलाई सजग बनाउने खालका उपर्युक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने । विपद्का वेला आफ्नो सम्पत्ति र आफन्त गुमाएकालाई राज्य र अन्य मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरुले प्रदान गर्ने मानवीय सहयोग नै जीवनको आधार हुन्छ। विपद्मा धनी-गरिब जो पनि पर्न सक्छन भन्ने सन्देश सबैमा पुऱ्याउन सके जनमानसमा विपद् सम्बन्धी चेतना जागरण हुनाका साथै सहयोगको भावना जाग्नेछ।

उ. श्रोत साधन तथा क्षमता अभिवृद्धि र विपद् व्यवस्थापनका लागि नीतिगत प्रयासः

स्थानीय तहहरुमा विपद् सम्बन्धी बजेटको व्यवस्था गरी विपद् व्यवस्थापन तथा अग्नि नियन्त्रणका लागि क्षमता अभिवृद्धि गरी मानव संसाधन विकास गर्ने, आगलागी नियन्त्रणका लागि आवश्यक दमकल तथा उपकरणहरुको व्यवस्थापनका लागि पहल गर्ने, श्रोत र साधन जुटाउने तथा आगलागी तथा अन्य विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानून तथा नीतिनियम तर्जुमा गर्ने । स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी भेला, गोष्ठी, कार्यशाला जस्ता क्रियाकलाप मार्फत ज्ञान तथा अनुभवको आदानप्रदान गर्ने तथा संरचना निर्माणका मापदण्ड लागु गर्ने जस्ता विभिन्न कार्यहरु तर्जुमा गरी आगलागी तथा अन्य विपद्को जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी कार्य गर्ने।

ऊ. औषधी उपचार र राहत सामग्रीको व्यवस्थाः

विपद्का घटनाबाट प्रभावितहरुको उद्धारका साथै घाइते मानिसलाई तत्कालै उपचारको आवश्यकता पर्दछ । मानवीय क्षति कम गर्नका लागि विपद्का समयमा प्राथमिक उपचारको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । कुनैपनि घाइतेले तुरुन्त उपचार पाएन भने उसको मृत्यु हुनसक्छ । त्यस्तो अवस्थामा स्थलगत ट्रमा अस्पताल वा स्थानीय निकायमै प्राथमिक उपचारको व्यवस्था हुनु जरुरी हुन्छ। प्रकोपबाट घाइते भएकाको प्राथमिक उपचारका सामग्री स्थानीय समुदायमा समुदायकै रेखदेखमा राख्ने व्यवस्था गरिनुपर्दछ। प्राथमिक उपचारपछि आवश्यक परे अस्पताल लैजाने व्यवस्था पनि गर्नुपर्दछ । प्रकोप प्रभावित व्यक्ति वा परिवार वा समुदायलाई तत्काल राहत सामग्री उपलब्ध गराउनु पनि आवश्यक हुन्छ। सरकारले प्रकोपको सम्भावित क्षेत्रमा स्थानीय निकाय, समुदाय तथा सम्बन्धित क्षेत्रमा काम गर्ने गैरसरकारी संस्थाको संयोजनमा आपतकालीन उद्धार र राहत सामग्रीको व्यवस्था गरी भण्डारण गर्ने र समय समयमा कृत्रिम घटना अभ्यासको व्यवस्था मिलाउनु आवश्यक हुन्छ।

ऋ. प्रभावितहरुको मनोबल बढाउनेः

प्रकोप प्रभावितहरुलाई दुःखको समयमा आत्मबल अभिवृद्धि गर्नका लागि मनोबल बढाउनका लागि मनोसामाजिक परामर्श, बालबालिकाका लागि मनोरञ्जनात्मक

क्रियाकलापहरु गर्नुपर्ने हुन्छ । यसबाट प्रभावितहरुलाई पीडा र दुःखको घडीमा एक्सो महसुस हुदैन । यस्तो समयमा दिइने सान्त्वनाले घाइतेलाई बाँच्ने मनोबल वृद्धि गर्दछ भने पीडितलाई पीडाबोधबाट बाहिर निस्कने साहस प्रदान गर्दछ।

१६. स्थानान्तरण योजना

घर वा कुनै सार्वजनिक भवन, होटल, मल वा अन्य संरचना भित्र भएका बेला आगलागी वा अन्य विपद्का घटनाहरु घटिहाल्यो भने त्यहाँ भित्र र छेउछाउमा रहेका मानिसहरुलाई कसरी बचाउने, कसरी बाहिर निकाल्ने र सुरक्षित स्थानतर्फ जाने भनी मार्गसहित सचित्र वर्णन गरिएको योजनालाई स्थानान्तरण योजना भनिन्छ । आगलागीका समयमा आफू र आफ्नो घर घर वा संरचनामा रहेका सम्पूर्ण व्यक्तिहरुलाई आगलागीबाट बचेर सुरक्षित रुपमा बाहिर निस्कन र सुरक्षित स्थानमा लैजान योजना हुनु महत्वपूर्ण छ । ताकि आपतकालिन अवस्थामा घर वा संरचनाबाट कसरी सुरक्षित मार्ग प्रयोग गरेर सजिलै बाहिर निस्कन सकियोस।

अहिले घर तथा संरचनाको आकार अवस्था र अवस्थिति हेर्दा धेरै जटिलता देखिन्छ । बहुतल्ले भवन तथा ठूलाठूला औद्योगिक तथा रासायनिक केन्द्रहरुको संख्या बढ्दै गइरहेको छ । यस्तो अवस्थामा कुनै पनि भवन तथा संरचनामा आगलागी भयो भने त्यस स्थानको भित्रबाट सुरक्षित बाहिर निस्केर सुरक्षित स्थानमा जानका लागि सबैले बुझ्ने र सरल तरिकाबाट सबैले बुझ्ने गरी स्थानान्तरण योजना बनाई सार्वजनिक रुपमा देखिने गरी राख्नु पर्दछ । यदि घरको स्थानान्तरण योजना बनाउने हो भने सबै परिवारका सदस्यहरुको सहभागितामा बनाउँदा सबैले स्थानान्तरण योजनाबारे जानकारी पाउँछन्।

स्थानान्तरण योजनामा समावेश गर्नुपर्ने कुराहरु:

घरमा रहेका सबै व्यक्तिको नामको सूची र हाल रहेको ठेगाना

-
-
-
-

घर रहेको ठेगाना.....

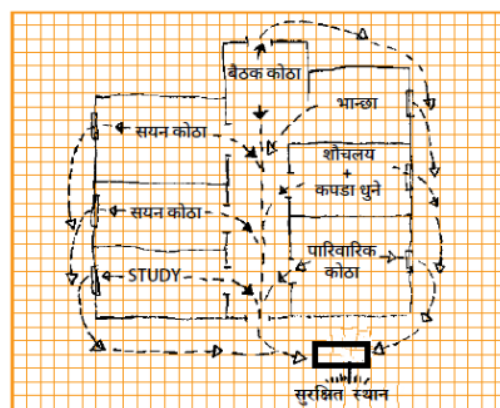
सुरक्षित जम्मा हुने स्थान(स्थानान्तरण

मार्गसहित

नक्सा

समावेश

गर्ने).....

स्थानान्तरण योजनाको नमूना

आगलागीबाट सुरक्षित हुन यी महत्वपूर्ण बुँदाहरु याद गर्नुहोसः

- प्रत्येक कोठाबाट बाहिर निस्कनका लागि तयार गरिएको दुई तरिकाबारे जानकारी राख्नुहोस
- यदि आगलागी हुँदा घर भित्रै हुनुहुन्छ भने आगो र धुवाँ फैलिनबाट रोक्न ढोका बन्द गर्नुहोस
- धुँवामा बच्नका लागि भुईँमा लम्पसार परेर घिसिएर कोठा बाहिर जानुहोस
- बाहिर निस्कनु होस र घरमा भएका अन्य सदस्यहरुलाई बगलागी बारे सूचित गर्नुहोस
- यदि बाहिर हुनुहुन्छ भने बाहिर नै बस्नुहोस । भित्र नजानुहोस
- सबैजना भेला हुनका लागि तय गरिएको सुरक्षित स्थानमा भेला हुनुहोस
- निकटतम उपलब्ध फोनबाट दमकलका लागि LEOC, DEOC वा सिधै दमकल वा नजिकको सुरक्षा निकाय वा जनप्रतिनिधि वा १०१ नम्बर वा आफ्नो एरियाका लागि तोकिएको नम्बरमा फोन गर्नुहोस
- दमकल र अग्नि नियन्त्रकहरु नआउन्जेल कुर्नुहोस ।

आगलागीबाट बच्नका लागि सुरक्षाको चेक लिष्टः

- काम गर्ने स्थानमा धुँवा अलार्म राख्नुहोस र तिनीहरुलाई नियमित परीक्षण गर्नुहोस।
- घरमा हुने आगलागीबाट सुरक्षित हुनका लागि सुरक्षित स्थानान्तरण योजना निर्माण गर्नुहोस र सुरक्षित स्थान पहिचान गरी नियमित अभ्यास गर्नुहोस
- खाना पकाउँनु भन्दा अगाडि राम्रोसँग चुल्हो, भण्डारण गरिएका सामग्रीहरु र ज्वलनशील पदार्थहरुको जाँच गर्नुहोस।
- विद्युत सप्लाईको पावर बोर्डको प्लग अन गर्नुभन्दा अगाडि राम्रोसँग हेर्नुहोस र चिसो हात र नाङ्गो खुट्टा भएको समयमा कहिल्यै विद्युतीय उपकरण नचलाउनुहोस
- घरबाट बाहिर निस्कने बाटो सधैं खुल्ला र सफा राख्नुहोस
- भान्सामा भएका आगोको श्रोतले छिट्टै जलाउनसक्ने बस्तु चुल्हो वा आगोको श्रोतबाट कमिमा १ मिटर टाढा राख्नुहोस
- लाइट, सलाई, मैनबत्ती, धुप, तेल बर्नर र चुरोटहरु बच्चाको पहुँचबाट टाढा राख्नुहोस
- आगलागीको श्रोत(रासायनिक पदार्थ)लाई बच्चाहरुको चावी सुरक्षित र सबैको पहुँच हुने स्थानमा राख्नुहोस ताकि बगलागी भयो भने तपाईं सजिलै ढोका खोलेर बाहिर निस्कन सक्नुहुन्छ ।

१७. आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम घटना अभ्यास

आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम घटना अभ्यास वा गतिविधि हो जसमा सहभागीहरुले योजनाबद्ध रूपमा वास्तविक आगलागीको घटनाबाट आफुलाई बचाउनको लागि चाल्नुपर्ने कदमहरु चरणबद्ध रूपमा गर्दछन्। जसले गर्दा उनिहरु नडराई आगलागी व्यवस्थापन गर्न तयार हुन्छन्। यदि आगलागी भइहाल्यो

भने त्यहाँ भएका व्यक्तीहरूलाई छिटो निकाल्न पर्छ र सुरक्षित ठाँउमा पुराउन पर्छ उच्चतम सुरक्षाको लागी प्रत्येक घर र सार्वजनिक भवन विद्यालय अस्पताल सिनेमा हल वा सरकारी कार्यालयहरूमा स्थानान्तरण प्रकृया हुनुपर्दछ। र नियमित आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यास संचालन गर्नुपर्दछ । यि अभ्यासहरूले सुरक्षाको लागी अपनाउनुपर्ने उपायहरू बारे ज्ञान प्रदान गर्दछ।

आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यासले समग्र आपतकालिन योजनाका साथै स्थानान्तरण योजनाको समेत परीक्षण गर्नु मद्दत गर्दछ। यस्ता कृत्रिम अभ्यास कम्तिमा पनि अर्धवार्षिक रूपमा गरिनुपर्दछ। यसरी गरिने कृत्रिम अभ्यासमा सहभागी हुने सबैलाई आफ्नो भुमिका स्पष्ट थाहा हुन जरुरी छ यदी नभएमा दुर्घटना हुन सक्दछ।

आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यासका प्रकार

प्रमुख रूपमा आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यासलाई दुई प्रकारमा वर्गिकृत गरिएको छ।

क) घोषित अभ्यास:-

भवन परिसर वा संरचनामा भएका व्यक्तिहरूको अपेक्षाअनुसार गरिने अभ्यासलाई घोषित अभ्यासको रूपमा लिईन्छ । यस्तो अभ्यास सबैले आगलागीबाट जोगिने र स्थानान्तर गर्ने कार्यहरू पढेका र बुझेका छन भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने प्रत्येक व्यक्तिले निर्दिष्ट प्रकोपमा कसरी प्रतिक्रिया जनाउँछन भनेर जाँच्ने र व्यक्तिहरूको आगो निभाउने उपकरणहरू पत्ता लगाउने र संचालन गर्ने क्षमता निर्धारण गर्ने उद्देश्यले सञ्चालन गरिन्छ।

ख) अघोषित अभ्यास:-

भवन परिसर वा संरचनामा भएका कसैलाई थाहा नदिई अचानक रूपमा गरिने अभ्यास अघोषित अभ्यास हो। यसले त्यहा रहेका मानिसहरूको आपतकालिन स्थितिमा प्रतिक्रिया जनाउने क्षमताको परीक्षण गर्दछ। यस अभ्यासका निम्नलिखित उद्देश्यहरू रहेका छन ।

- i. भवन परिसरमा सबैले आगलागीको संकेत सुन्न सक्छन भनेर सुनिश्चित गर्ने
- ii. सबैले स्थानान्तरण मार्ग पत्ता लगाउन सके कि सकेनन परीक्षण गर्ने।
- iii. बिपेश लक्षित समुहहरू जस्तै बच्चाहरू, विरामी/अशक्त, अपाङ्ग, गर्भवती, सुत्केरी र जेष्ठ नागरिकहरूले तोकिए बमोजिम सुरक्षाका कदमहरू चाले चालेनन त्यसको जानकारी लिने।
- iv. भवन परिसरमा भएका सबैलाई भवन बाहिर निकाल्न लाग्ने समय पत्ता लगाउने।

आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम घटना अभ्यासका चरणहरू

आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यासलाई प्रमुख रूपमा तिन चरणमा बाँडिएको छ।

१. आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास अगाडी
२. आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास समयमा र
३. आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास पछाडी

१. आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास अगाडी:

आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास अगाडीको चरणमा निम्न कार्यहरू गर्नुपर्दछ।

- आगलागी सुरक्षा कमिटी गठन गर्ने

- आगलागी सुचना कार्यदल
- स्थानान्तरण कार्यदल
- खोज तथा उद्धार कार्यदल
- फायर फाइटिङ्ग कार्यदल
- प्राथमिक उपचार कार्यदल
- आगलागी सुरक्षा प्रमुख र वार्डेन छनौट गर्ने
- सबैको भुमिका र जिम्मेवारीहरु तय गर्ने
- स्थानीय आगलागी सुरक्षा स्टेशनको प्रमुख संग सञ्चार गर्ने
- सबै मानिसलाई सिकाउने
- आधारभुत अग्नि सुरक्षा तालिम प्रदान गर्ने
- आगलागी न्युनिकरणका लागि आपतकालिन योजना बनाउने
- विभिन्न परिदृश्यहरुमा आधारित आगलागी सुरक्षा अभ्यासहरु परिमार्जन गर्ने
- स्थानान्तरण मार्गबारे छलफल गर्ने
- गर्न हुने र गर्नहुने नियमहरु निर्धारण गर्ने
- सबै व्यक्तिहरुको अभिलेखिकरण त्यसको अध्यावधिक गर्ने
- मुल्याङ्कनका लागि निर्धारण गरिएको मार्ग खुल्ला गर्ने
- नियमित अग्नि सुरक्षा जाँच भएको सुनिश्चित गर्ने
- धुँवा सचेतना प्रणालीको परिक्षण
- समग्र पुर्वतयारी सुनिश्चित गर्ने
- अभ्यास गर्नु अघि आगलागी सुरक्षा उपकरणहरु मिलाउने
- आगलागी सुरक्षा अभ्यास अघि पुर्व अभ्यास गर्ने
- "गहन अवलोकनकर्ताहरु " नियुक्त गर्ने

२ आगलागी सुरक्षाका कृत्रिम अभ्यास गर्ने समयमा निम्न कार्यहरु गर्नुपर्दछ।

- योजना अनुसार अभ्यासको कार्यान्वयन सम्पन्न गर्ने
- गरिरहेको कामलाई पुर्ण रुपमा रोक्ने
- भवनबाट बाहिर जान सुरु गर्ने
- स्थानान्तरण मार्गलाई पछ्याउदै हिड्ने
- शान्त भएर बस्ने
- प्रत्येक अभ्यासमा वास्तविक आगलागी भएको जस्तै व्यवहार गर्ने
- ढोका बन्द गर्ने र बत्ती बाल्ने
- भर्याङको बाटो भएर बाहिर निस्कने
- धुँवाका संकेतहरुलाई हेर्ने
- फुटफाथ खाली गर्ने
- पुर्ण रुपमा खाली भएको संकेतको प्रतिक्रिया गर्ने
- बाहिर जानको लागि इयाल वा अन्य मार्ग खोज्ने
- सुरक्षित स्थानतिर जाने
- अवलोकन गर्ने र अभ्यासमा लागेको समय र अभ्यास प्रकृयाको अभिलेखिकरण गर्ने

- सबैजना सुरक्षित स्थानतिर भेला भएपछि सबै जना भए नभएको सुनिश्चित गर्ने
 - सबैलाई धन्यवाद प्रदान गर्ने
- ३ आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यास समाप्त भएपछि निम्न कार्यहरु गर्नुपर्दछ ।
- आगलागी सुरक्षाको कृत्रिम अभ्यास मुल्यांकन
 - सामान्य अवस्थामा फर्किएर पुर्वत कार्यहरुको शुरुवात

फायर एक्सटीङ्ग्वुईसर प्रयोग गर्ने तरीका

फायर एक्सटीङ्ग्वुईसर प्रयोग गर्ने वा चलाउने सबभन्दा सजिलो र उत्तम तरीका "PASS" हो । यसको अर्थ:

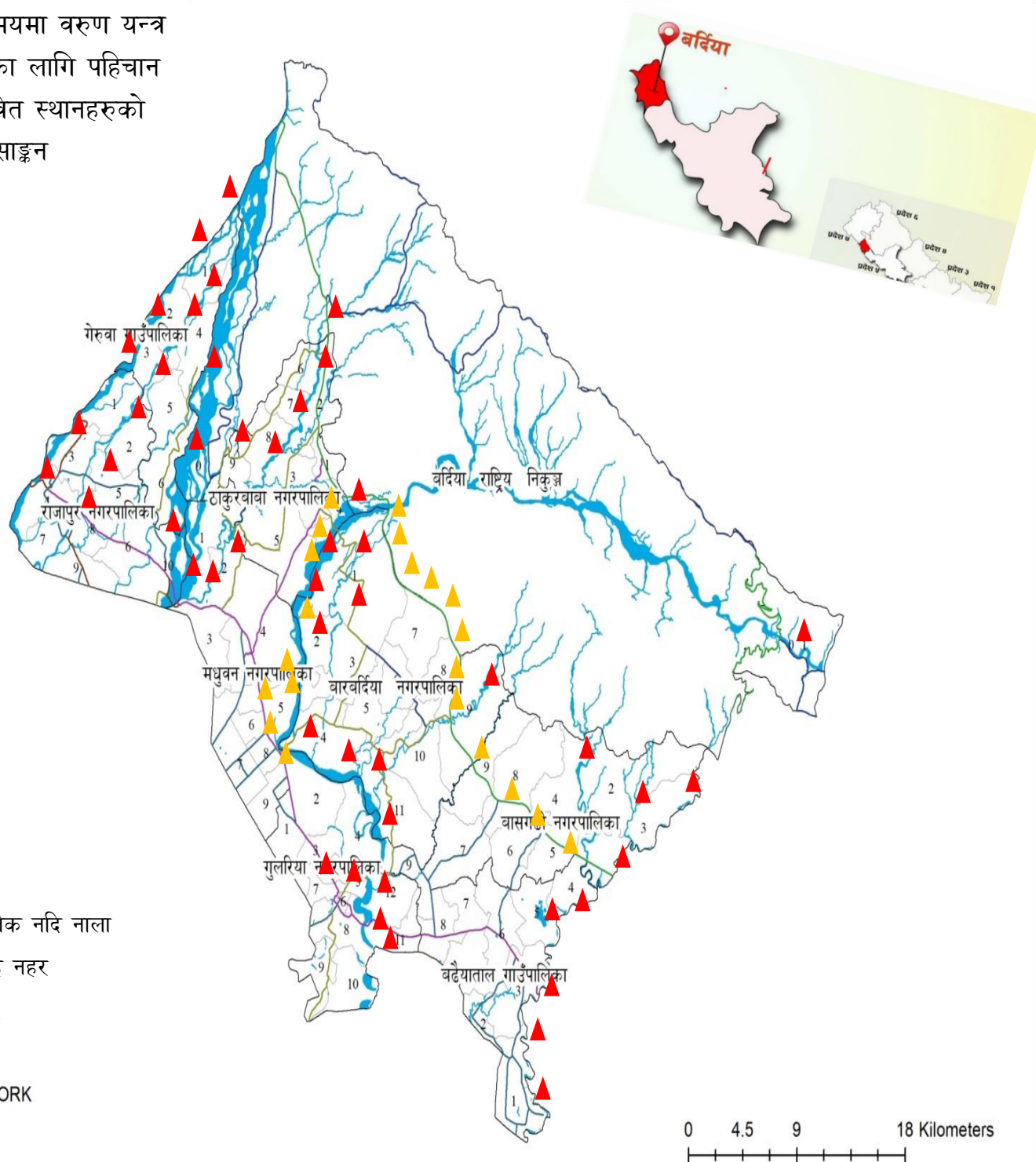
- P= Pull the pin सबैभन्दा पहिले सिलिण्डरको माथिल्लो भागमा रहेको पिनलाई तात्ने जसले प्रेसर गर्ने लिभरलाई अड्काइरहेको हुन्छ ।
- A= Aim the nozzle त्यसपछि फायर एक्सटीङ्ग्वुईसरको नोजललाई आगलागी भएको स्थानमा ताक्ने ।
- S= Squeeze the lever तेस्रो चरणमा सिलिण्डरको माथिल्लो भागमा भएको लिभरलाई दबाउने जसले गर्दा सिलिण्डरभित्र रहेको आगो निभाउने पदार्थ वा केमिकल सजिलै बाहिर निस्कन्छ । यसलाई आगो नियन्त्रणमा नआएसम्म दबाइरहने ।
- S= Sweep side by side अन्तिम आगो निभाउने चरण हो । यस चरणमा आगलागी शुरू भएको स्थानमा ताकेर कुचोले बडारेको जस्तै गरी दायाँबायाँ बडार्ने जसले गर्दा आगोमा भएको अक्सिजनको कनेक्सन छुट्न गइ आगो नियन्त्रणमा आउँछ ।

फायर एक्सटीङ्ग्वुईसर प्रयोग गर्ने तरीका

१८. दमकलमा भर्नका लागि पानीका श्रोतहरुको विवरण:

आगलागीको समयमा वरुण यन्त्र
लाइ पानी भर्नका लागि पहिचान
भएका सम्भावित स्थानहरुको
नक्साङ्कन

अनुसूचीहरु

अनुसूची-१ पानीको श्रोत रहेको स्थानीय तह एवम् वडा नं. सहित

बाँसगढी नगरपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा
बबईनदी, खोटे खोला, दोन्द्रे खोला, सवाङ्ग खोला चिसी खोला,	१
पिपरहवा टाँडी र च्यामाताल, मुलपानी (१११ मिटर तलबाट निकालिएको), घट्टेखोला र धैरेनी सिचाई आयोजना, राँभा, बिचटोल, लम्बीफाँटा, अरसेवा र घारीबेतहनी डिगबोरिङ,	२
कुथालगनिया सिचाई आयोजना, सिम्रहवा, बबई नहर, रेउखोला, मानखोला, डुडुवा, लखना माछा पोखरी, सान्ता चन्दको माछापोखरी	३
जनतामावि गोठवा ताल, चकियाताल, मनिकापुरताल,	४
निमाहाताल, बाँसगढीताल, मोतिपुरताल, बाझबिघा सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, रामपुर सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, सति सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल, बनशक्ति सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल र बेलटारी सामुदायिक बनउपभोक्ता समिति ताल	५
बबई नहर, कमल खनाल र बसन्त गुरुङको माछा पोखरी, गोब्रैलाफाँटा सामुदायिक बनको ताल. चिल्डेन पार्कका	६
बनबर्दीया सामुदायिक बनको ताल, चकियाबाबा सामुदायिक बनको ताल, निलकण्ठ सामुदायिक बनको ताल, कालीगण्डकी प्राचीको माछापोखरी, दशरथचन्द आधारभूत विद्यालयको माछा पोखरी, बबई सिचाई नहर	७
बबई सिचाई नहर, रेउखोला, भुनैया सिचाई आयोजना र भैसा सौर्य सिचाई, लक्ष्मणाताल, बेलौरी सिमताल, त्रिमावि ककौराको ताल, मुर्विया माछा पोखरी, ककौरा डिग, आयोजना	८
बबई नहर कोइरेली खल्ला सिमसार ताल माछागढ, हातीखल्ला थुमनीताल शान्तिनगर र तोरैया चटकैया ताल	९

गुलरिया नगरपालिका

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
बेहनावा नाला	गुलरिया न.पा. १ १६ नम्बर	
सरयु नदि	गु.न.पा. २ कृष्णसार हुदै मोहम्मदपुर गु.न.पा. ११/१२सम्म	
बबई नदि	गु.न.पा. २ हुदै मोहम्मदपुरसम्म	
भचना ताल	गु.न.पा. १२ भचना भैसाहि	
इनार	गु.न.पा. का बिभिन्न वडा मा केहि	
पोखरी	गु.न.पा. ३ निमकोठिया	
पोखरी	गु.न.पा. ३ सिकोहिया	
पोखरी (८ वटा)	गु.न.पा. बिभिन्न वडामा	
बोरिङहरु (हरेक वडा मा लगभग ५००)	गु.न.पा. का प्रत्येक वडा मा ५०० जति	

गेरुवा गाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
गेरुवा नदी	१,४,५,६	
कर्णाली नदी	१,२, ३	
बुढी कुलो	१,२,३,४ र ५	
मैला नाला	५ र ६	
पाताभार कुलो	१,२, ३	

बारबर्दिया नगरगाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
कुमरगड्डी ताल, टरौहवा ताल, सत्खलवा ताल, बेलघारी	सम्भना फाँटा वडा ६, बनगैँ र	

पानीका श्रोतहरू (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरूको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
कञ्चन ताल, कुम्भरअड्डा ताल, खौसहवा ताल	कर्तनिया वडा ९, खैरेनी वडा ९, बेघारी र सिम्रहुवा, खौसोहवा गाउँ वडा ९	
जब्दी खेला, राजकुला, औँरी खोला, भादा खोला, जुर पानी खोला	वडा नम्बर ६ को मानपुर, जयनगर र सिउरीया टोल, औँरी वडा ८, वडा नम्बर ९, १०, ११	
माछापुखरी	वडा नम्बर १ को सैलाही, बैरिया गाउँ वडा ४	
मभरा कुला	वडा १ को सबै भेगलाइ छुने	
बोरिङ	वडा १ को फुलबारी	
ईनार	वडा नम्बर ४	
भुमिगत सिँचाइ	वडा नम्बर ४ को गेरुवा, घोरपीट्टा, बैरीया, रानीपुर, जगतीया लगाएतका गाउँमा १०० थान बोरिङ गाडीएको	

ठाकुरबाबा नगरपालिका :

क्र स	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल र बस्तिको नाम	किसिम
१	ठाकुरबाबा नगरपालिका	१	खोदाउ गुरुवान टोल डुम्रेनी टाडिपुर टोल डुम्रेनी गौरान टोल डुम्रेनी सिमलपुर टोल	डिप बोरिङ
			भुरिगाउ, कटन्याहन टोल भुरिगाउ सिमलपुर टोल भुरिगाउ, बड्का गाउ टोल	पोखरी
२	ठाकुरबाबा नगरपालिका	२	कर्मला, प्रतापपुर, बलाती, सिमा थारुको घर र गेगुवा थारुको घर नजिक	पोखरी
			अम्रेनी, आम्बासा, कर्मला, खुलपुर, तिनघरुवा, पेरहनी, प्रतापपुर, बेसर्माफाटा, रानीपुर, सत्घरुवा, सुजनपुर	डिप बोरिङ
३	ठाकुरबाबा नगरपालिका	३	नेउलापुर, मिर्चैया, गिदरपुर, मानपुर	पोखरी
			जुडपानी, मानपुर, गिदरपुर, मिर्चैया, नेउलापुर, गोदाना,	डिप बोरिङ
४	ठाकुरबाबा नगरपालिका	४	वावनपुर बबई शिशु - आ वि नजिक, बगनाह, बर्गदा, सैनवार, मैनवार	डिप पोखरी
			वावनपुर, खैलार, बगनाह, बर्गदा	डिप बोरिङ

क्र स	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल र बस्तिको नाम	किसिम
५	ठाकुरबाबा नगरपालिका	७	कालिगौडी, मोहनपुर	पोखरी
			मुक्तिपुर	डिप बोरिङ
६	ठाकुरबाबा नगरपालिका	८	बगैया गाउँ, मढेला,	पोखरी
७	ठाकुरबाबा नगरपालिका	९	बानुगाउँ, सुर्यपटुवा	पोखरी
			सल्यानपुर फाटा, बट्कवा टोल	डिप बोरिङ
			पटकुलो	नहर
८	ठाकुरबाबा नगरपालिका	५	बनकट्टी, बनविर, तक्रिया , गोविन्दपुर	पोखरी
			गोविन्दपुर, तक्रिया, बन्कट्टी, बनविरपुर, शाहीपुर, दुङ्ग्रहवा	डिप बोरिङ

मधुवन नगरपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
ओराही खोला, कर्णाली भँगालो, डल्ला होमस्टे पोखरी १ वटा, डिगबोरिङ ५ वटा, कर्णालीको कुलोहरु	१	
१५ वटा व्यक्तिगत माछा पोखरी र बबई नहर,	२	
भगरैया सिमसार ताल, बालकुमारी कृषी माछापोखरी ताल, धनौरा माछा पोखरी, टिका ब.ठारामगरको माछा पोखरी, होम बहादुर चौधरीको माछा पोखरी खाता, मुक्त मकैया बस्तीमा रहेको डिगबोरिङ, भगाहा खाता पार्क नजिक फिल्डमा रहेको डिगबोरिङ,	३	
माचडमा हरिहरको २ वटा माछा पोखरी, कालुराम चौधरी १ वटा, बद्रभरियाको सिमसार ताल र देवरानी ताल, बद्रभरियामा रहेका रामकुमार चौधरी, रामसिंह चौधरी, खेम ब.चौधरी, प्रेम चौधरीको माछा पोखरी, मौहवामा रहेको गर्भा चौधरीको माछा पोखरी, बेलवामा राघव चन्दको १० बिगाहामा रहेको माछा पोखरी, बसन्ता नेपालको माछा पोखरी, पतिराम चौधरीको माछा पोखरी, बबई नहर र प्रतिभा रानाको डिग बोरिङ ।	४	
चिरौटे सामुदायिक बनमा १ वटा ताल, जाडे सामुदायिक बनमा १, श्रीकृष्ण सामुदायिक बनमा १, डिगबोरिङ जाडे १, बबईनदी रामनगर	५	
श्रीगँडा ताल श्रीगँडाटोल, रामदास थारु, मेवालाल गौतम, ठाकुर चौधरी, टंक बली, लोकमणी आचार्य, सनत खनाल, प्रताप गुरुङको माछापोखरी, श्रीकैडा टोलमा ३, ३ नं. गाउँमा १ वटा, बबई नहर,	६	
ताराताल ताल, वडा कार्यालय छेउको ताल, नमूना कृषि एग्रीको २ पोखरी, गगावस्तीमा रहेको केशी कृषी फर्म माछा पोखरी, वडा कार्यालयमा रहेको ५ वटा बोरिङ	७	
बबई नदी, डिगबोरिङ शिवनगर २ वटा र गणेशपुर १ वटा, पोखरी नभएको	८	
धिमिरे ताल, ४ वटा डिगबोरिङ, ७ सानो, बबईनदी	९	

बढैयाताल गाउँपालिका :

पानीका श्रोतहरु (पोखरी, ताल, इनार र डिग बोरिङहरुको विवरण :	वडा नं.	अवस्थिति
बढैयाताल	४ र ५ मा अवस्थित	
माछापोखरी-५० वटा	वडा नम्बर ३, ४ र ५	
माछापोखरी	वडा नम्बर १ को सैलाही, बैरिया गाउँ वडा ४	
मभरा कुला	वडा १ को सबै भेगलाई छुने	
डिग बोरिङ-४ वटा	वडा १ र २ मा	

अनुसूची-२ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूको सम्पर्क विवरणः

क्र. स.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय प्रमुखको पद	का.प्र.को सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दिया	श्री बेद प्रसाद खरेल	प्र.जि.अ.	९८५८०३७७७
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बर्दिया	श्री सुर्य बहादुर बिष्ट	प्रमुख	९८४१४८०५६८
३	गुलरिया नगरपालिका	श्री मुक्ति नाथ यादव	नगर प्रमुख	९८५८०२६२९५
४	गेरुवा गाउँपालिका	श्री जमान सिंह के.सी.	गा.पा. अध्यक्ष	९८५८०३८१११
५	ठाकुरबाबा नगरपालिका	श्री तिलक राम लम्साल	नगर प्रमुख	९८५८०२७३८०
६	बढैयाताल गाउँपालिका	श्री हिमालय त्रिपाठी	गा.पा. अध्यक्ष	९८५८०२४७०३
७	बारबर्दिया नगरपालिका	श्री छबिलाल थारु	नगर प्रमुख	९८५८०८७८८०
८	बाँसगढी नगरपालिका	श्री खडक बहादुर खड्का	नगर प्रमुख	९८५८०८१३११
९	मधुवन नगरपालिका	श्री तेज बहादुर भाट	नगर प्रमुख	९८५८०२११३५
१०	राजापुर नगरपालिका	श्री दिपेश थारु	नगर प्रमुख	९८५८०२६२१०
११	स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	श्री गोकर्ण गिरी	व.ज.स्वा.प्र.	९८५८०७००२७
१२	जिल्ला प्रहरी कार्यालय बर्दिया	श्री प्रविन धिताल	प्रहरी उपरीक्षक	९८५८०३५५५५
१३	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३१ गण हे. क्वा. बर्दिया	श्री चित्राङ्गत दाहाल	स.प्र.उ.	९८५१२७२११८
१४	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री पवन जोशी	उप.अनु. निर्देशक	९८५८०३८६६६
१५	बज्रदल गण सुरक्षा गुल्म	श्री सुमित थापा मगर	सहसेनानी	९८४८०६६९२५
१६	बबई सिचाई आयोजना	श्री सुशील चन्द्र देवकोटा	आयोजना निर्देशक	९८५११७५७६०
१७	कर्णाली नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री नविन कुमार श्रेष्ठ	आयोजना निर्देशक	९८५११३७७६०
१८	बर्दिया आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा. कलावती विश्वकर्मा	आयुर्वेद चर्कस्तक	९८५८०३२०२२
१९	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	श्री कृष्णबहादुर बि.क.	का.प्र.	९८५८०५५१७८
२०	बबई, भादा, औरही नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री शिवजी शाह	आयोजना प्रमुख	९८५८०३०५६६
२१	राजापुर सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय	श्री केशव कुमार दास	कार्यालय प्रमुख	९८५८०३१७३०
२२	सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री गोविन्द बहादुर महन्त क्षेत्री	कार्यालय प्रमुख	९८४८०३०८८३
२३	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई	श्री विजय केशर खनाल	आयोजना प्रमुख	९८५८०२०२६४
२४	सडक डिभिजन नेपालगंज	श्री निरज शाक्य	डि.प्र.	९८५८०६०६०८
२५	हुलाकी राजमार्ग निर्देशनालय, योजना कार्यालय	इ. लिलाबहादुर भण्डारी	योजना प्रमुख	९८५८०४५५०४
२६	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	श्री आश्रय शाह	का.प्र.	९८५८०३१०२७

क्र. स.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय प्रमुखको पद	का.प्र.को सम्पर्क नं.
		श्री भुपेन्द्रकुमार यादव		
२७	नेपाली कांग्रेस	श्री अरुण प्रताप सिंह राठौर	अध्यक्ष	९८५१०७४८१७
२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)	श्री लालबहादुर श्रेष्ठ	अध्यक्ष	९८४४८१४९८४
२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)	श्री लक्ष्मी प्रसाद भट्टराई	प्रतिनिधि	९८५८०२५८९८
३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी एकीकृत समाजवादी	श्री प्रेम पोखरेल	अध्यक्ष	९८५८०३३४१५
३१	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	श्री शान्ता बुढा क्षेत्री	संयोजक	९८४८०८७३७१
३२	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	श्री भिमबहादुर बोहरा	अध्यक्ष	९८४८०३५६०९
३३	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	श्री मोहनलाल चौधरी	अध्यक्ष	९८४८०२२९०६
३४	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाल	श्री सुरेश सुक्ला	अध्यक्ष	९८४८०६६३२८
३५	नागरिक उन्मुक्ति पार्टी	श्री सोमइ थारु	अध्यक्ष	९८६८१४१५६०
३६	जनमत पार्टी	श्री राजेश कुमार यादव	अध्यक्ष	९८५८०६६८६३
३७	राष्ट्रिय जनमोर्चा पार्टी	श्री युवराज ढकाल	प्रतिनिधि	९८४८०१२०६४
३८	नेत्रलिष्ट पिपल्स पार्टी	श्री नरेन्द्र कुमार कर्ण	सभापती	९८६९९८५६६६
३९	राप्रपा नेपाल	श्री रईस अहमद शेष	अध्यक्ष	९८४८०४३५४६
४०	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी बर्दिया	श्री कृष्णप्रसाद गौतम	सभापति	९८५८०३२७४९
४१	गै.स.स.महासंघ	श्री प्रिज्मा सिंह थारु	अध्यक्ष	९८५८०२१४५७
४२	पत्रकार महासंघ	श्री यादव आचार्य	अध्यक्ष	९८४८०२७५५४
४३	उद्योग बाणिज्य संघ	श्री देवेन्द्र पाण्डे	अध्यक्ष	९८५८०२३४५८

अनुसूची-३ सुरक्षा यूनिटहरुको विवरणः

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
१	जि.प्र.का.वर्दिया	प्र.उ.	प्रविण धिताल	९८५८०३५५५५
२	स.प्र.से.वर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	राजन कुमार मल्ल	९८६९९६८६९९
३	का.सु.गार्ड वर्दिया	प्राप्रबनानि	जय बहादुर राना	९८६९९६८८८९
४	प्र.चौ.महम्मदपुर बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	रमेश कुमार के.सी.	९८६९९६८६८८
५	प्र.चौ.खैरापुर (क) बर्दिया	प्र.स.नि.	सुरेन्द्र हमाल	९८६९९६८६९०
६	प्र.चौ.खैरापुर (ख) बर्दिया	प्र.स.नि.	बिक्रम डगौरा	९८६९९६८६९८

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
७	प्र.चौ.सुरजपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	अम्मर बहादुर वली ख	९८६९९६८६८९
८	इ.प्र.का. मथुरा बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	प्रदिप कार्की	९८६९९६८६९७
९	प्र.जि.अ.नि.गार्ड प्रशासन कार्यालय बर्दिया	प्रह	महेन्द्र बहादुर मास्के	९८६९९६८६९३
१०	जि.अ.स. तथा सु.प्र.ई. बर्दिया	प्र.स.नि.	लिल बहादुर राना	९८६९९६८६९४
११	जि.ट्रा.प्र.का.बर्दिया	प्र.ना.नि.	ओम बहादुर खड्का	९८५८०९०७८०
१२	इ.प्र.का.राजापुर बर्दिया	प्र.ना.उ	सागर बोहरा	९८५८०२७३३३
१३	इ.प्र.का. गोडियाना बर्दिया	प्र.स.नि.	गणेशमान चौधरी	९८५८०९०५४१
१४	प्र.चौ.खैरचन्दनपुर बर्दिया	प्र.स.नि.	धर्म बहादुर बुढाक्षेत्री	९८५८०९०५२०
१५	प्र.चौ.भिम्मापुर बर्दिया	प्र.स.नि.	टिकाराम चौधरी	९८५८०९०५२१
१६	अ.प्र.पोष्ट बालाबजार नयाँगाउ बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	प्रेम बहादुर कुमाल	९८५८०८८५३०
१७	इ.प्र.का.मैनापोखर बर्दिया	प्र.नि.	लोकेन्द्र सिंह ठगुन्ना	९८५८०४२१००
१८	प्र.चौ.जमुनी बर्दिया	प्र.ना.नि.	टंक ब. ठकुल्ला	९८६९९६८८९०
१९	प्र.चौ.कालिका बर्दिया	प्र.स.नि.	मोहन बिष्ट	९८५८०९०५१६
२०	प्र.चौ.शितलाबजार बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्णनाथ योगी	९८५८०४३१००
२१	इ.प्र.का.बगनाह भुरिगाउ बर्दिया	प्र.नि.	नवराज बहादुर शाही	९८५८०९०५३५
२२	प्र.चौ.सुर्यपटुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	धन बहादुर खड्का क्षेत्री	९८५८०९०५२३
२३	अ.प्र.पोष्ट ठाकुरद्वारा बर्दिया	प्र.स.नि.	गंग बहादुर बिष्ट	९८६९९६८६९५
२४	अ.प्र.पोष्ट बकुवा बर्दिया	प्र.स.नि.	डिल बहादुर वली	९८५८०३५१६६
२५	इ.प्र.का.बानियाभार बर्दिया	प्र.नि.	मनिष श्रेष्ठ	९८५८०८९१०५
२६	इ.प्र.का.जयनगर बर्दिया	प्र.ना.नि.	शशिराम वली	९८५८०९०५३४
२७	इ.प्र.का.मोतिपुर बर्दिया	प्र.नि.	शैलेश्वरी बोहरा	९८५८०९०५३७
२८	प्र.चौ.कतर्नियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	दिप राज रोकाय	९८५८०९१३३३
२९	प्र.चौ. लक्ष्मणा बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	चित्र बहादुर बुढा क्षेत्री	९८६४२८३२६५
३०	प्र.चौ.चेपाङ्ग बर्दिया	प्र.स.नि.	कर्ण बहादुर शाही	९८६९५४७६७०
३१	अ.प्र.पोष्ट ककौरा बर्दिया	प्र.ब.ह.	धिरेन्द्र बहादुर अधिकारी	९८६९९६८६९६
३२	इ.प्र.का., ढोढरी, बर्दिया	प्र.नि.	बखत बहादुर शाही	९८५८०९०५२९
३३	इ.प्र.का.सानोश्री बर्दिया	प्र.ब.ना.नि.	बाल बहादुर थापा	९८५८०९०५३९
३४	प्र.चौ.ताराताल बर्दिया बर्दिया	प्र.स.नि.	अजित दहित	९८६९९६८६९१

सि.नं.	प्रहरी ईकाईको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
३५	प्र.चौकी कोठियाघाट बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	हरी बहादुर पाण्डे	९८५८०९०५२५
३६	प्र.चौकी धनौरा बर्दिया	प्रा.प्र.स.नि.	नयाँ राम कार्की	९८५८०९०५१९
३७	इ.प्र.का. पाताभार, बर्दिया	प्र.नि.	राजेन्द्र बहादुर के.सी	९८५८०९०१११
३८	प्रहरी चौकी मनाउ, बर्दिया	प्र.स.नि.	रुद्र बहादुर खत्री	९८५८०९०५२२
३९	प्रहरी चौकी पशुपतिनगर, बर्दिया	प्र.स.नि.	लोकमान ताम्राकार	९८५८०४७१००

जिल्लामा रहेका नेपाली सेनाका सम्पर्क सूची :

क.सं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	प्रमुखको नाम	कार्यालयको नं.	फोन	मोबाईल नं.
१	देविदत्त गण, ठाकुरद्वारा	प्रमुख सेनानी	हिमालय थापा	०८४४२००४		९८५१२९३९४६
२	बज्रदल गण, सुरक्षा गुल्म गुलरिया	सहसेनानी	सुमित थापा मगर	०८४४२०६१०		९८४८०६६९२५

देविदत्त गण अर्न्तगत सुरक्षा पोष्टहरुमा भएका कमाण्डर पोष्ट विवरण :

निकुञ्ज/आरक्ष	तैनाथ युनिट	कमाण्डर	सम्पर्क नम्बर
श्री बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	गण हे.क्वा.	प्रमुख सेनानी हिमालय थापा	९८५१२९३९४६
	“क” गुल्म रम्भापूर	सेनानी चतुर बहादुर लिम्बु	९८६२२८३८८२
	सू.पोष्ट बेतहनी	सु. सोम बहादुर तामाङ्ग	९८४८०९४४८१
	सू.पोष्ट थूमनी	जम. बसन्त कुमार श्रेष्ठ	९८४९२२७६०२
	सू.पोष्ट भासताल	जम न्युटन चौधरी	९८४४८९८५११
	सू.पोष्ट ढकेला	गु.प्र.हु. हरि कुमार राई	९८४६१८४६९७
	सू.पोष्ट परेवाओडार		
	“ख” गुल्म कर्णाली		
	सू.पोष्ट लघूनामचान		
	सू.पोष्ट बञ्जरीया	सह सेनानी ऋषिराज न्यौपाने	९८५५०५३९३५
	सू.पोष्ट गैडामचान		
	सू.पोष्ट वनखेत	गु.प्र.हु. भरत कुमार कार्की	९७४२२१८३८०
	सू.पोष्ट हात्तिमचान		
	सू.पोष्ट ओखरिया		
	“ग” गुल्म गूठी		

निकुञ्ज/आरक्ष	तैनाथ युनिट	कमाण्डर	सम्पर्क नम्बर
	सू.पोष्ट हरे		
	सू.पोष्ट सोतखोला		
	सू.पोष्ट चेपाङ्ग		
	सू.पोष्ट ठूलोश्री		
	सू.पोष्ट कालीनारा		
	सू.पोष्ट लामिदमार		
	सू.पोष्ट वासपानी		
	सू.वेश शिवपुर		
	सू.पोष्ट रातामाटा		
	“घ” गुल्म अम्नेनी	सेनानी हिम्मत बलाल	९८६६९३०१२१
	सू.पोष्ट सैनावार	जम. उमेश कार्की	९८४६१५२८३४
	सू.पोष्ट भूरिगाउँ	गु.का.हु. महेश सिंह कार्की	९८४६१०५१४०
	सू.पोष्ट खयरभट्टि		
	सू.पोष्ट ढाडबास		
	सू.पोष्ट डल्ला	उप सेनानी बासुँदेव बानियाँ	९८६५३६६९७०
	सू.पोष्ट राजकाडा	जम. आदुत सिंह राई	९८४६३११२७२
	सू पोष्ट लालमटिया		
नोट:-श्री देवीदत्त गण अन्तरगत रहेका सरक्षा गुल्म तथा पोष्ट पतिहरु आवश्यक अनुसार अदलिबदलि हुने भएकोले आवश्यक लागि यस गण कार्यालयको सम्पर्क नं.०८४-४०२००४ र अपरेशन अधिकृत ९८५१२७२९१८ मा सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध ।			

सशस्त्र प्रहरी बल नं. ३१ गण हे.क्या.बर्दिया

सि.नं.	युनिटको नाम	दर्जा	कमाण्डरको नाम	व्यक्तिगत नं.	कार्यालयको नं.
१	स.प्र.बल, नेपाल नं.३१ गण हे.क्या बर्दिया	सप्रउ	चित्राङ्गत दहाल	९८५१२६०६४०	९८५१२७२९१८
२	स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा वेश कतर्निया	सप्रनाउ	छवि लाल रावत	९८५८०२३८१९	
३	स.प्र.बल, नेपाल प्र. सि.सु गुल्म कण्ठपुर	सप्रनाउ	दिपक कोइराला	९८५१०६८८६४	
४	स.प्र.बल, नेपाल आश्रित गुल्म रोल्पा	सप्रनाउ	बिष्णुदत्त अबस्थी	९८४९३५७६६०	९८५७८७७०५

सि.नं.	युनिटको नाम	दर्जा	कमाण्डरको नाम	ब्यक्तिगत नं.	कार्यालयको नं.
५	स.प्र.बल, नेपाल प्र. सी.सु गुल्म राजापुर	सप्रनाउ	तिर्थ राज न्यौपाने	९८५१२५९९१२	९८५१२७२४८०
६	स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा बेश तिला, रोल्पा	सप्रनानि	पोषण बस्नेत	९८६७१६६३१२	
७	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि जमुनी	सप्रनि	सुमन कुमार बि.क.	९८५१२५९५७२	९८५१२७२४७९
८	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि कट्टी	सप्रनि	कमल प्रसाद शर्मा	९८५८७८९१३०	
९	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि धनौरा	सप्रनि	रामेश्वर ढकाल	९८५१२५८५१३	९८५१२७२५४९
१०	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि मानपुर टपरा	सप्रनि	केशब थापा	९८५१२५९१७२	
११	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि कालाबन्जार	सप्रनि	उमेश ढकाल	९८५७०९१२०५	
१२	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि सानोडाँफे	सप्रनानि	अम्मर बहादुर थापा	९८४६०८०७३१	
१३	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि फुटाहा	सप्रनानि	सुर्य बहादुर बली	९८५१२५८१५५	
१४	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि टेपरी	सप्रनानि	दिपक खनाल	९८४५२०९१७१	
१५	स.प्र.बल, नेपाल सुरक्षा बेश मानखोला	सप्रनानि	ध्रुव सिंह रावल	९८४९९२०८३७	
१६	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि धर्मबस्ती	सप्रनानि	कालुराम नेपाली	९८४५१०१६७५	
१७	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि शक्तिपुर	सप्रनानि	सुरेन्द्र मल्ल ठकुरी	९८४६५७४७६९	
१८	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि झण्टी	सप्रनानि	गणेश बहादुर रोका मगर	९८४६०३८१४२	
१९	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि शंकरपुर	सप्रनानि	जित बहादुर थापा मगर	९८४४८०३८०४	
२०	स.प्र.बल, नेपाल बिओपि भगरैया	सप्रनानि	धुर्व प्रशाद भुसाल	९८४७४८८३९०	
२१	स.प्र.बल, नेपाल FOB शुक्रबस्ती	सप्रनानि	भरत बहादुर कुँवर	९८४८१९८७०१	
२२	भन्सार	सप्रसनी	मगरु थारु	९८६६९१४९७३	
२३	थपुवा	सप्रबह	बिशेश्वर सिंह थारु	९८४८१०२७५०	

विपद्बाट कहीं कसैको क्षति हुन नदिन सबै तहको सरकारले आवश्यक कदम चाल्न त जरुरी छ नै, हामी नागरिकले पनि आफ्नो सानो गल्तीले धेरै ठूलो क्षति हुनसक्नेतर्फ सचेत भई सरोकारवाला निकायबाट स्वीकृत मापदण्डको कार्यान्वयन र आगलागी नियन्त्रणमा सम्बन्धित पक्षसँग सहकार्य गर्न उत्तिकै आवश्यक छ ।

अनुसूची-४ स्वास्थ्य कार्यालय तथा केन्द्रहरुको विवरणः

स्थानीय तह	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
गुलरिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सुनिल कुमार पाण्डे	ज.स्वा.अ.	९८४८०२४७०२
	खैरापुर स्वा.चौ.	जनक नाथ योगी	ज.स्वा.नि.	९८४९०९९८३५
	आ.स्वा.के.पण्डीतपुर	आशा परियार	हे.अ.	९८४२६५५६५८
	आ.स्वा.के.कटी	रविन सुर्यवंशी	अ.हे.व.	९८४८९४५४२९
	आ.स्वा.के.तुलसीपुर	जित बहादुर श्रेष्ठ	हे.अ.	९८४८०३४२२८
	आ.स्वा.के.बालापुर	राज थारु	ज.स्वा.नि.	९८६८०४५२९७
	आ.स्वा.के.गुलरिया	दिलिप कुमार यादव	ज.स्वा.नि.	९८०२५४४८९६
	आ.स्वा.के.चौगुर्जी	प्रिया यादव	अ.हे.व.	९८६९९७५८५६
	आ.स्वा.के.आशापुर	ईच्छा यादव	अ.हे.व.	९८६६७६०६२०
	मथुराहरद्वार स्वा.चौ.	कमल भट्टराई	ज.स्वा.नि.	९८५८०४६३६५
	आ.स्वा.के.कालाबन्जर	कश्यप अधिकारी	हे.अ.	९८४५६९४६५९
	आ.स्वा.के.कटी लालपुर	रञ्जन सुर्यवंशी	ज.स्वा.नि.	९८४८२९७३७७
	मोहम्मदपुर स्वा.चौ.	नारायण प्रसाद पोखरेल	ज.स्वा.नि.	९८४८०७९४८९
बारबर्दिया नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	डिल्लीराज शर्मा	ज.स्वा.नि.	९८४४८४९०५३
	आ.स्वा.के.पहाडीपुर	लाल बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८०४५४०९०३
	आ.स्वा.के.कुमरागाउँ	रामेश्वर थारु	सि.अ.हे.व.	९८०४५४५४५०
	बनियाभार स्वा.चौ.	मधु ज्ञवाली	ज.स्वा.नि.	९८४८०२३६५९
	पदनाहा स्वा.चौ.	रमेश पौडेल	सि.अ.हे.व.अ.	९८६४९६९७०६
	आ.स्वा.के.जवदहवा	कमल आचार्य	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८९५४३६८
	आर.सि.अस्पताल	थीर बहादुर खडका	ज.स्वा.नि.	९८५८०४८४४४
	आ.स्वा.के.सिउनिया	सुमित थारु	अ.हे.व.	९८४४८८९९६८
	आ.स्वा.के.थानफेना	अजय थारु	अ.हे.व.	९८६६९७४९६७
	आ.स्वा.के.कर्तनिया	राम कुमार पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९८६८९९५८००
	धधवार स्वा.चौ.	जंग बहादुर चौधरी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२७६८५
	आ.स्वा.के.लम्कीफाँटा	हरिश कुमार डि.सी.	ज.स्वा.नि.	९८४८३७९७९७
राजापुर नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गणेश प्रसाद अर्याल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०६५२९७
	दौलतपुर स्वास्थ्य चौकी	केशर बहादुर सिंह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८४४३३९६

स्थानीय तह	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	स्वास्थ्यसंस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	नयाँगाउँ स्वास्थ्य चौकी	भुपेन्द्र चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०७३१५१
	प्रयागपुर आ.स्वा.के.	ईन्द्रजित चौधरी	अ.हे.व.	९८४९५११५९१
	राजापुर प्रा.स्वा.के.	डा.कृष्ण खनाल	मे.अ.	९८६३८०८३९९
	बदालपुर स्वा.चौ.	तेज बहादुर थारु	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८१११४१३
	न.स्वा.के.त्रिवेणीवजार	सरोज चौधरी	अ.हे.व.	९८४१८७९९२१
	मानपुर टपरा स्वा.चौ.	डिल्ल प्रसाद खनाल	सि.अ.हे.व.अ.	९८४४८२२४३२
	रामपुर आ.स्वा.के.	खिम बहादुर बुढा	सि.अ.हे.व.	९८५८०४७४१५
	धोविनपुर आ.स्वा.के.	विवेक अधिकारी	अ.हे.व.	९८४८२२१३७३
	भिम्मापुर स्वा.चौ.	राजेन्द्र शाह	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८८९०१९८
	खैरी चन्दनपुर स्वा.चौ.	गंगाराम चौधरी	हे.अ.	९८४९६५१११५
बाँसगढी नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	महेश थारु	ज.स्वा.नि.	९८४८०२२६०४
	आ.स्वा.के.चेपाङ्ग	पुष्पा सिंह ठकुरी	अ.हे.व.	९८४२६७०४६८
	बेलवा स्वा.चौ.	बल बहादुर चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८५८०७२३०७
	न.स्वा.के.राँझा	विनिता भट्टराई	अ.हे.व.	९८६३३१७०१९
	आ.स्वा.के.पुष्पनगर	सागर थारु	सि.अ.हे.व.	९८६६७१९०३१
	आ.स्वा.के.बठुवा	लालबीर सार्की	सि.अ.हे.व.	९८४८३५९४०१
	आधारभुत अस्पताल बाँसगढी	डा.प्रेम वली	मे.अ.	९८४३६४९१५५
	आ.स्वा.के.दमौली	चेता शाह	अ.हे.व.	९८६६८४१२९०
	डेउढाकला स्वा.चौ.	हुमनाथ देवकोटा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०७००२३
	आ.स्वा.के.ककौरा	सरोज पौडेल	हे.अ.	९८४८२२११२८
	आ.स्वा.के.माछागढ	राम कुमार थारु	ज.स्वा.नि.	९८६६७१६२१४
	न.स्वा.के.थुमनी	यमुना ओली	सि.अ.हे.व.	९७६८२४६१५९
	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	गिता घिमिरे	ज.स्वा.अ.	९८४४७५८८२२
मधुवन नगरपालिका	सुर्यपटुवा स्वा.चौ.	पुर्ण बहादुर खत्री न्यौपाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२६२६५
	आ.स्वा.के.फुलबारी	राम कुमार चौधरी	सि.अ.हे.व.	९८४८०२१५२६
	आ.स्वा.के.बालकुमारी	अजय कुमार चौधरी	अ हे ब	९८६८३७२७४७
	ढोढरी स्वा.चौ.	टंक प्रसाद गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०५९२६१
	आ.स्वा.के.शक्तिपुर	सिर्जना टमटा सोनी	सि.अ.हे.व.अ.	९८४९१४५९३४
	सानोश्री स्वा.चौ.	डा. कुलदिप कुमार यादव	मे. अ.	९७४५५४३१२४

स्थानीय तह	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	स्वास्थ्यसंस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	ताराताल स्वा.चौ.	केशव प्रसाद महतो	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०३४२९१
	आ.स्वा.के.दुर्गापुर	सिता पुरी बोहरा	सि.अ.हे.व.	९८४८८०६९७२
	आ.स्वा.के.धर्मवस्ती	ज्ञानेन्द्र पाण्डे	सि.अ.हे.व.	९७४४२६१७३०
ठाकुरबाबा नगरपालिका	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	ईन्द्र बहादुर राजवंशी	ज.स्वा.अ.	९८५८०२५००२
	स्वा.चौ.नेउलापुर	पूर्ण प्रसाद जैसी	ज.स्वा.नि.	९८६८१६२२७३
	आ.अस्पताल ठाकुरबाबा	सुरेश चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८०८१७३३
	आ.स्वा.के.रानीपुर	निर्मला खडका	अ.हे.व.	९८६८३८०१५३
	आ.स्वा.के.गोदाना	उद्धव राज शर्मा	सि.अ.हे.व.	९८६७६९०४५६
	स्वा.चौ.बगनाहा	कृपाराम गडतौला	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६८०१७५०
	आ.स्वा.के.बन्कट्टी	जानकी न्यौपाने	सि.अ.न.मी.	९८६८९०३०८५
	स्वा.चौ.शिवपुर	राजेन्द्र प्रसाद सुवेदी	ज.स्वा.नि.	९८६८००५२४७
	आ.स्वा.के.मोहनपुर	उषा थारु	सि.अ.हे.व.	९८४८०४१४११
	स्वा.चौ.ठाकुरद्वारा	ओम बहादुर चुनारा	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८२२०३११
	आ.स्वा.के.ठाकुरद्वारा	लक्ष्मी वडुवाल	सि.अ.न.मी.	९८६४९०१८०८
	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	विष्णु पौडेल	ज.स्वा.नि.	९८५८०२००७९
बढैयाताल गाउँपालिका	आ.स्वा.के.डाँफे	लेखपाल यादव	अ.हे.व.	९८४२३०८१९०
	स्वा.चौ.जमुनी	चेत नारायण काफ्ले	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२४५९०
	प्रा.स्वा.के.सोरहवा	राम दाश थारु	सि अ हे व अ	९८४८१८६५६९
	आ.स्वा.के.खैरेनी	पुष्प ओली	अ हे व	९८४८१२७०४४
	आ.स्वा.के.बढैया	किरण के.सी.	हे.अ.	९८४५९५३१०२
	स्वा.चौ.मैनापोखर	टोल प्रसाद लामिछाने	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२५३७५
	आ.स्वा.के.तिल्काना	अनिता अधिकारी	हे.अ.	९८६८३८५२२२
	स्वा.चौ.कालिका	राजेन्द्र बहादुर थापा	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८०२५०१७
	आ.स्वा.के.शक्तिनगर	अनुप सिंह थारु	हे.अ.	९८००५६५३४८
	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	नारायण प्रसाद भण्डारी	ज.स्वा.नि.	९८४८४४९१३४
	आ.स्वा.के.वगहीपुर	निरुता कुमारी रावत	अ न मि	९८४८२७३००४
गेरुवा गाउँपालिका	आ.स्वा.के.पाताभार	अशोक वैद्य	अ.हे.व.	९८५८०५८९१०
	पाताभार स्वा.चौ.	भुपेन्द्र बहादुर शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६६७५०१६५
	गोला स्वा.चौ.	बसन्ती कुमारी शाही	सि.अ.हे.व.अ.	९८६८५६४६२९

स्थानीय तह	स्वास्थ्यसंस्थाको नाम	स्वास्थ्यसंस्था प्रमुखको नाम	पद	सम्पर्क नं.
	पशुपतिनगर स्वा.चौ.	सोम प्रसाद चौधरी	ज.स्वा.नि.	९८४८२९६६७७
	मनाउ स्वा.चौ.	राजेन्द्र प्रसाद शाह	सि.अ.हे.व.अ.	९८५८०२०२९५

अनुसूची-५ नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको शाखाहरूको विवरण:

स्थानीय तह	उपशाखाको नाम	वडा नं.	सभापतिको नाम	सम्पर्क नं.
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा		बर्दिया	कृष्णप्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९
गुलरिया न.पा.	गुलरिया क उपशाखा गुलरिया ख उपशाखा	१ देखि ७ ८ देखि १२	तुल्सी प्र. तिमिल्सिना नियाज अहमद शेष	९८४८०२०२४८ ९८१४५०७९९८
मधुवन न.पा.	मधुवन क उपशाखा मधुवन ख उपशाखा	१ देखि ४ ५ देखि ८	पशुपति श्रेष्ठ अम्बर ब. के.सी.	९८१९५८४२९१ ९८४८१८७९९२
राजापुर न.पा.	राजापुर क उपशाखा राजापुर ख उपशाखा	१,२,३,४,७ र ८ ५,६,९ र १०	कमल पाण्डे रविन्द्र मल्ल	९८५८०२७९५३ ९८४८१४४८५८
ठाकुरबाबा न.पा.	ठाकुरबाबा उपशाखा	१ देखि ९	यज्ञ ब. नेपाल	९८५८०३०१२४
बाँसगढी न.पा.	बासगढी उपशाखा	१ देखि ९	कमल बहादुर खत्री	९८४८०५८३४२
बारबर्दिया न.पा.	बारबर्दिया उपशाखा	१ देखि ११	श्रीराम चौधरी	९७४५८९९०७५
बढैयाताल गा.पा.	बढैयाताल उपशाखा	१ देखि ९	मोहनलाल रेग्मी	९८४८०३२८३९
गेरुवा गा.पा.	गेरुवा उपशाखा	१ देखि ६	नरेन्द्र प्रसाद पाण्डे	९८४८४९०८२५

अनुसूची-६ जिल्लामा संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरण:

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		Condition
			DriverName	Contact No	
Gulariya	5	Nepal Red Cross Society	Dayal Das Tharu	9868141412	Functional
	6	Bardiya Hospital	Shyam Prasad Chaudhary	9848066312	Functional
	6	Bardiya Hospital	Kiran Prasad Kurmi	9819515546	Functional
	1	Khairapur HP	Khidulal Chaudhary	9848217391	Functional
Madhuwan	1	Suryapatuwa HP	Ramphal Tharu	9864971480	Functional
	3	Maya Sadan Clinic	Ramesh Tharu	9800510302	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Basant Kumar Mahato	9848200722	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Suman Tharu	9868050525	Functional
	6	Bagalamukhi Cooperative	Phiruwa Tharu	9848083984	Functional
	7	Taratal HP	Bel Bahadur Chhetri	9868960497	Functional
Rajapur	2	Sahid Pratishthan Nayagaun	Chandra Bahadur Tharu	9858027645	Functional
	4	Rajapur PHC	Chandrika Lohati	9868106980	Functional
	4	Mansarobar Polyclinic	Sajjan Tharu Chaudhary	9868021072	Functional
	5	Badalpur HP	Govind Kumar Tharu	9863575424	Functional
	6	Yunic Nepal	Dipulal Tharu	9848067470	Functional
	6	Manpur Tapara HP	Prabin Chaudhary	9866641307	Functional

Local Level	Ward	Organization Name	Ambulance Driver Details		Condition
			DriverName	Contact No	
	10	Nepal Red Cross Society	Raj Kumar Chaudhary	9868141413	Functional
Geruwa	3	Geruwa RM	Amar Rokaya	9840485304	Functional
Thakurbaba	1	Neulapur HP	Bhiseram Tharu	9848145066	Functional
	1	KP Polyclinic	Jayandra Thapa	9848516855	Functional
	8	Thakurdwara HP	Kulram Tharu	9869519100	Functional
Barbardiya	4	Padnaha HP	Ansuman Tharu	9869968910	Functional
	6	Nepal Red Cross Society	Bishnu Narayan Tharu	9848254080	Functional
	8	Buddhabhumi Nepal	Ashok KC	9802525858	Functional
	10	Dhadhawar HP	Jangali Tharu	9869966801	Functional
Bansgadhi	5	Nagar Hospital Bansgadhi	Gopal Jaisi	9812417073	Functional
	3	Aichopaicho Agro Cooperative	Jwala Prasad Upadhyaya	9864345919	Functional
Badhaiyatal	3	Sorahawa PHC	Amir Hasan Ansari	9812597558	Functional

अनुसूची-७ विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुको विवरणः

क्र.स	कार्यालय/निकाय	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.	फोकल व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	कृष्ण प्रसाद गौतम	९८५८०३२७४९	हरी केशी	९८५८०२७७७७
२	गैसस महासंघ	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७
३	नेपाल पत्रकार महासंघ	यादव आचार्य	९८४८०२७५५४	भावुक योगी	९८५८०५०९६९
४	युनिसेफ	राजेश मगर	९८५९१५९९३५	रुद्र खड्का	९८५५०५६२८६
५	विश्व खाद्य कार्यक्रम	पदम शाही	९८४८०२९६४०	पन्नमान महर्जन	९८५९०३०३०८
६	एक्सन एड नेपाल	विष्णु पौडेल	९८५५०५४४९०	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७
७	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६	दिनेश श्रेष्ठ	९८४८०२६२४६
८	थारु महिला उत्थान केन्द्र	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७	प्रिज्मासिंह थारु	९८५८०२९४५७
९	प्लान नेपाल	मिना पराजुली	९८०२०२०४६९	दुर्गा कुमारी क्षेत्री	९८४८०२९७००
१०	कमैया महिला जागरण समाज नेपाल	बिरुणी थारु	९८६६८९८८९२		
११	जनजागरण महिला संघ	गोमा शर्मा	९८४८०२५७३	साधना थापा	९८०२५३५९९६
१२	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र बाके	लालमणी भण्डारी	९८५८०२३७९४		
१३	कारीतास नेपाल	खम्बिसिंह बस्नेत	९८४८०२०७६७	महेन्द्र प्रसाद चौधरी	९८०९३९७३३६
१४	वेस बर्दिया	हरिद्वार थारु	९८४८३७२०२	हरिद्वार थारु	९८४८३७२०२
१५	माईति नेपाल	केशव कोइराला	९८५८०२४२७९	गायत्री रिमाल	९८४८२४४४९९
१६	बाँके यूनेस्को क्लब				
१७	केयर नेपाल	केशव दत्त भट्ट	९८४८४२६५४५	केशव दत्त भट्ट	९८४८४२६५४५
१८	भेरी वातावरणिय विशिष्टता समूह-विगुप	डम्बर सुनार	९८५८०६७०९५	दिनेश चौधरी	९८४८०२२४९३
१९	असल छिमेकी नेपाल	तेज शर्मा	९८४९९२३४७८	तेज शर्मा	९८४९९२३४७८
२०	स्याक नेपाल	शिवलाल पाण्डे	९८५८०२४८८५	शेषकान्त शर्मा	९८५८०८३३७०
२१	आड्डा नेपाल	तर्क थापा	९८५९२९४४३४	तर्क थापा	९८५९२९४४३४

आगलागी नियन्त्रणमा भएका प्रयासहरुलाई तथ्याङ्कमा राख्नुपर्छ । कतिबेला खबर आयो, कति समयमा दमकल हिँड्यो, कति समयमा पुग्यो र उद्धारमा कति समय लाग्यो भन्ने विवरण राख्ने व्यवस्थाले भावी योजना निर्माणमा सहयोग गर्छ ।

आगलागी

क्षति न्यूनीकरण गर्नका लागि ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१

आगलागी हुने कारण र त्यसबाट पुग्ने असरबारे समुदायमा समयमै जनचेतना फैलाऔँ ।

२

घर नजिक कुवा, इनार, पोखरीको व्यवस्था गरी पानीको जगेर्ना गरौँ ।

४

आगलागीका बारेमा समयमै सम्बन्धित निकायलाई सूचना गरौँ र क्षति कम गर्न सबै जुटौँ ।

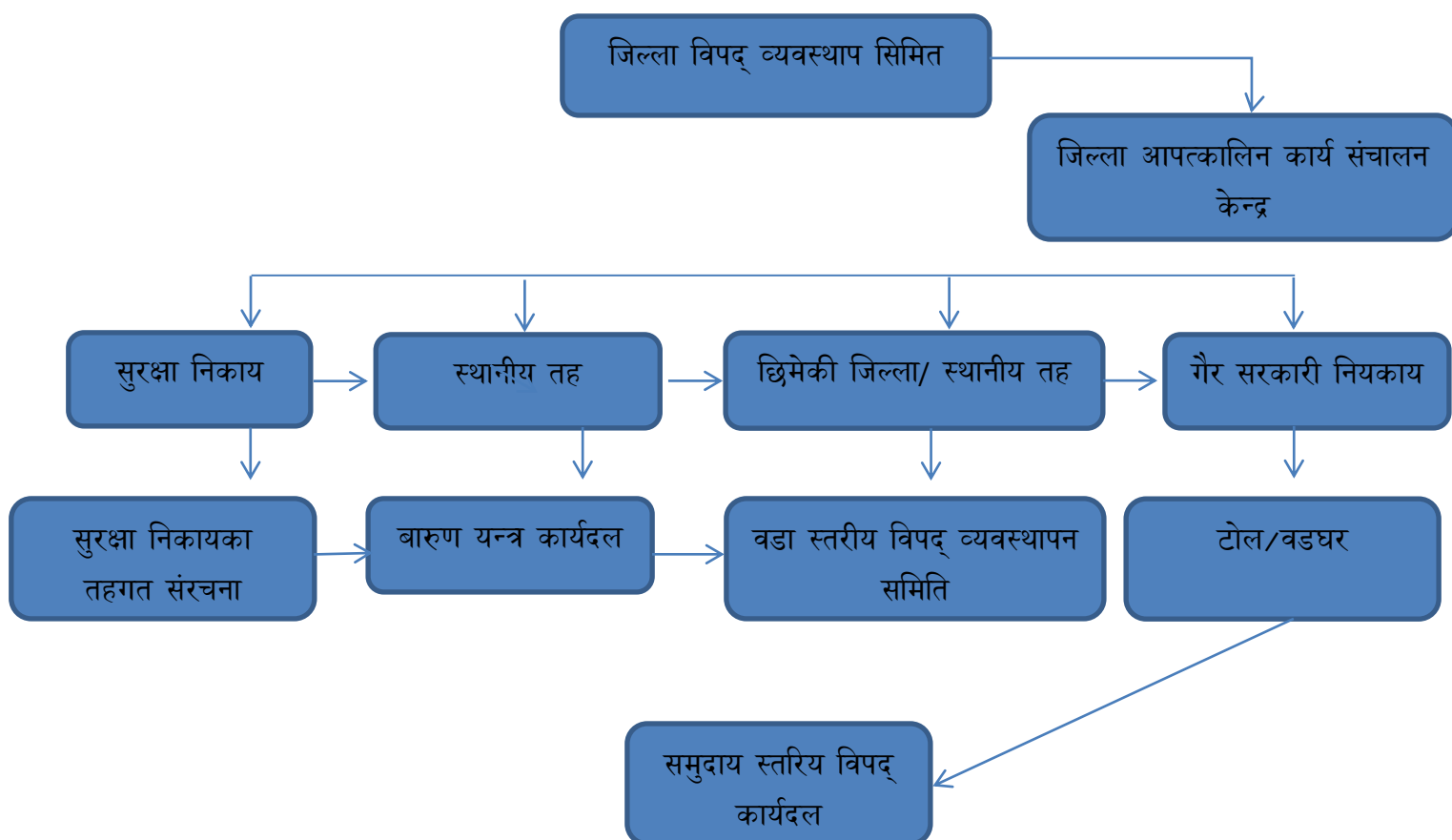
३

समुदाय स्तरमा आगलागीको समयमा तत्काल प्रयोगका लागि डोरी, बोरा, कपडा, बाल्टिन, कुटो कोदालो आदिको जगेर्ना गरी राखौँ ।

५

आगलागीबाट हुने क्षति कम गर्न परिवार तथा समुदायमा पूर्वतयारी योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरौँ ।

अनुसूची-८ आगलागीजन्य विपद्को समयमा विपद् सूचना संयन्त्र

आगलागीको विस्तृत अध्ययन गरी कहाँ कहाँ आगलागीको उच्च सम्भावना छ, त्यहाँ आगो निभाउन कस्ता चुनौती आईपर्ला, पूर्वतयारी कसरी गर्ने, आदि विषयहरू समावेश गरी रणनीति बनाउनु आवश्यक छ ।

समाप्त

